

Kristjan Laansalu

Graafinen suunnittelija konseptisuunnittelijana

Konseptisuunnittelu ja visuaalisen
ilmeen luominen Helsingin Pyöräkeskukselle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Viestinnän koulutusohjelma

Opinnäytetyö

13.5.2013

Tekijä	Kristjan Laansalu
Otsikko	Graafinen suunnittelija konseptisuunnittelijana Konseptisuunnittelu ja visuaalisen ilmeen luominen Helsingin Pyöräkeskukselle
Sivumäärä Aika	41 sivua + 2 liitettä 13.5.1013
Tutkinto	Medianomi (AMK)
Koulutusohjelma	Viestinnän koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Graafisen suunnittelun suuntautumisvaihtoehto
Ohjaaja	lehtori Juha Pohjola
<p>Tämän lopputyön tavoitteena on selvittää konseptisuunnittelun roolia graafisen suunnittelijan työssä sekä painottaa sen tärkeyttä suunnitteluprosessissa hyvän lopputuloksen kannalta.</p> <p>Esittelen työssäni erilaisia tutkimustuloksia siitä, miten tällä hetkellä graafisella alalla suhtaudutaan konseptisuunnitteluun ja miten sitä käytetään päivittäisessä työssä.</p> <p>Työssäni esittelen myös oman suunnitteluprosessini. Avaan siinä konseptisuunnittelu-termin konkreettisiksi työvaiheiksi, joiden kautta jokaisen suunnittelijan on mahdollista soveltaa ja kokeilla konseptisuunnittelua.</p> <p>Graafisten suunnittelijoiden kannattaisi ottaa mallia konseptisuunnitteluun teollisen muotoilun maailmasta, jossa kyseinen käsite on ollut käytössä ja osana suunnitteluprosessia jo vuosia. Olen myös itse ottanut paljon esimerkkejä muilta suunnittelualoilta ja osallistunut poikkitieteellisiin suunnitteluprosesseihin.</p> <p>Lopputyöni käytännön osuus on konseptisuunnittelu Helsingin Pyöräkeskukselle ja visuaalisen ilmeen luominen sille konseptin pohjalta. Työssäni kerron vaihe vaiheelta, miten projektissa edistyin ja mitä vaiheita suunnitteluun kuului.</p> <p>Tavoitteenani ollut konseptisuunnittelun mallintaminen graafisessa suunnittelussa toteutui onnistuneesti. Sen pohjalta luotu konsepti samoin kuin konseptin pohjalta luotu visuaalinen ilme Helsingin pyöräkeskukselle on saanut hyvän ja positiivisen vastaanoton ja palautteen.</p>	
Avainsanat	Konseptisuunnittelu, ilmesuunnittelu, Helsingin pyöräkeskus

Author	Kristjan Laansalu
Title	Graphic designer as a concept designer Concept design and visual identity for Helsinki Bicycle Centre
Number of Pages	41 pages + 2 appendices
Date	13 May 2013
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Media
Specialisation option	Graphic Design
Instructor	Juha Pohjola, Senior Lecturer
<p>The aim of this Thesis was to clarify the role of concept design in a graphic designer's everyday designing process. Another goal was to show the importance of a concept design of well-made final result.</p> <p>Different research results were presented to show how designers work with concepts today and what their attitude is towards it.</p> <p>The design process is analyzed in detail to show their role in the whole process. Through those examples every designer can try these methods and find out the best way for him or her. Graphic designers can also use concept design methods of industrial design field, where concept design has been in use much longer. The Author is using examples from different design areas and has been part of different and interesting multi disciplinary design projects.</p> <p>The practical project was a concept design for Helsinki Bicycle Centre and making visual identity out of the actual concept. The Author explains step by step how he worked and what elements the whole process included.</p> <p>The goal for this project was to open up the process and show the importance of what was reached. The concept and visual identity of Helsinki Bicycle Centre was a success and a lot of positive feedback was received from.</p>	
Keywords	Concept design, visual identity, Helsinki Bicycle Centre

Sisällys

1 JOHDANTO	1
2 KONSEPTISUUNNITTELU	5
2.1 Konseptisuunnittelun määritelmä	5
2.2 Konseptisuunnittelijat ja suunnitteluprosessi	6
2.3 Konseptilähtöinen graafinen suunnittelu	7
Konseptisuunnittelun työskentelyprosessi.	8
Käyttämäni suunnitteluprosessi teoriassa	9
Yhteenvedona konseptisuunnittelusta	11
3 KONSEPTI JA VISUAALISEN ILMEEN SUUNNITTELU HELSINGIN PYÖRÄKESKUKSELLE	12
3.1 Suunnitteluprosessi	12
Aloitus	12
Toimeksianto eli briiffi	13
Tutkimus	13
Konseptisuunnitteluvaihe	15
3.2 Konseptin toteutus	21
Visuaalinen suunnittelu	21
Benchmarking	21
Ilmeessä käytetyt visuaaliset elementit	25
Typografia	29
Ilmeessä käytetty värimaailma	34
Implementointi	35
Tekninen toteutus ja laadun valvonta	37
Verkkosivujen suunnittelu ja toteutus	37
3.2 Tulokset	39
4 YHTEENVETO	41
LÄHTEET	42
LIITE 1: PROJEKTIN BRIIFFI	43
LIITE 2: PYÖRÄKESKUKSEN KONSEPTIKÄSIKIRJA	45

1 Johdanto

Lopputyössäni tutkin konseptisuunnittelun roolia viestinnän suunnittelussa ja graafisen suunnittelijan työkaluna. Tämän on tarkoitus olla esitutkimus ja taustojen selvitys hieman isompaa tutkimusta varten, jonka ajon tehdä Aalto-yliopiston taiteen maisterin lopputyöksi. Olen jo aloittanut opinnot maisteriohjelmassa, ja aion jatkaa tätä tutkimusta siellä. Käytännön työn tein Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston Pyöräkeskus-hankkeelle, jonka näin sen verran tuoreena ja avoimena lähtökohtana, että se soveltui loistavasti oman tutkimukseni ohella toteutettavaksi. Projektissa pääsin kokeilemaan koko osaamistani konseptisuunnittelijana ja visuaalisena muotoilijana ilman suurempia rajoituksia. Tämän työni avulla esitän, miten iso merkitys konseptisuunnittelulla on viestinnän suunnittelussa. Lähdetään kuitenkin liikkeelle alusta eli miksi pyöräily ja miksi konseptit.

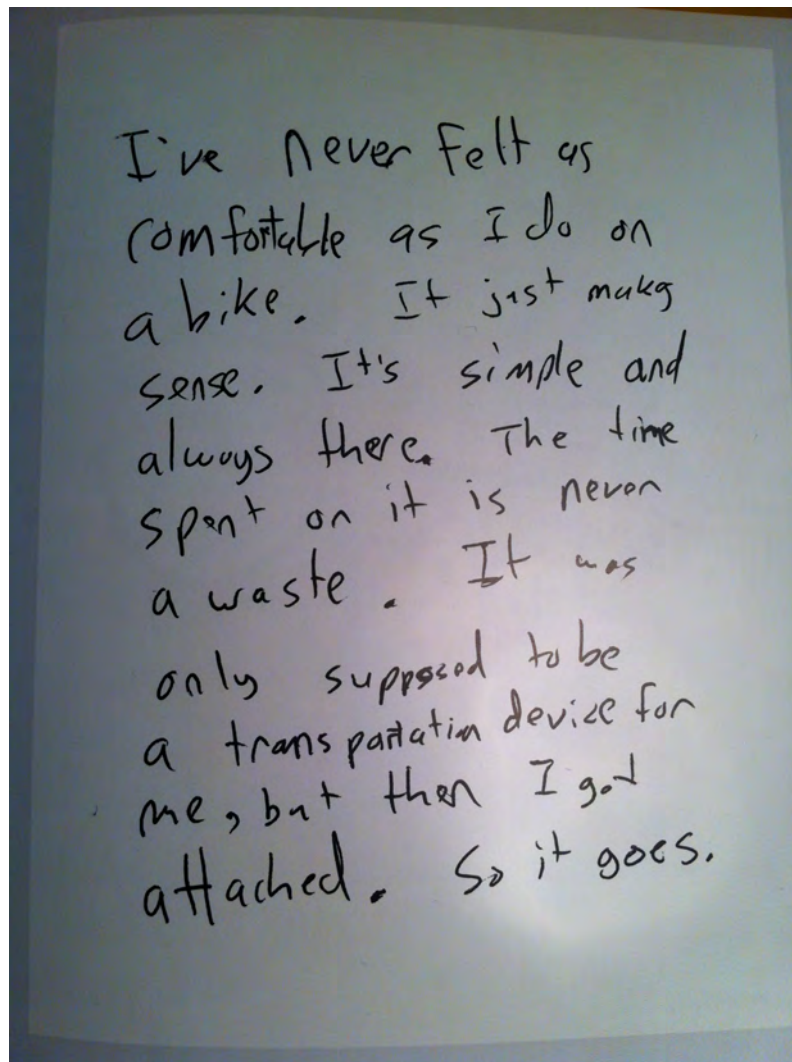
Lopputyöni käytännön työn tavoitteena on suunnitella viestinnällinen konsepti sekä visuaalinen ilme Helsingin Pyöräkeskukselle. Pyöräkeskus avattiin Helsingin Narinkkatorille kesäkuussa 2012. Pyöräkeskus on Helsingin kaupunkiympäristössä uusi ilmiö. Vaikka ensimmäinen Pyöräkeskus onkin suunniteltu kevytrakenteisena, niin siitä on tarkoitus kehittää pyöräilijöitä palveleva palvelupiste. Kampin bussiterminaali ja rautatieasema ovat joukkoliikenteen solmukohtia, joita Pyöräkeskuksen on tarkoitus omalta osaltaan täydentää.

Pyöräily on hyvin monelle helsinkiläiselle harrastus, mutta ennen kaikkea se on tapa liikkua paikasta toiseen. Lopputyöni aikana vietin paljon aikaa tutkien pyöräilyn historiaa, nykyhetkeä ja trendejä käsitteleviä aineistoja. Henkilökohtainen suhteeni pyöräilyyn on vahva, ja suhteellani pyöräilyyn onkin iso vaikutus siihen, miksi kyseinen projekti ja pyöräilyn edistäminen Helsingissä kiinnostaa minua. Kulkuvälineenä olen käyttänyt pyörää siitä lähtien kun muistan oppineeni pyöräilemään. Jo teini-iässä olin mukana ja järjestin itse useamman päivän pituisia pyörämatkoja. Nykyisin olen päivittäisen kaupunkipyöräilyn lisäksi kiinnostunut myös maantiepyöräilystä. Käyn viikoittain pyöräilemässä 60–100 kilometrin yhteislenkkejä

muiden maantiepyöräilijöiden kanssa, ja olen osallistunut myös 140 kilometrin pituiseen pääkaupunkiseudun ympäriajoon nimeltä *Tour de Helsinki*.

Nykyaikaista pyöräilykulttuuria esittelevässä, Gestaltenin Berliinissä julkaisemassa kirjassa, *Velo Bicycle Culture And Design* (kuva 1), kuvaillaan pyöräilyn herättämää tunnetta vapaasti suomennettuna: ”En tunne missään muualla oloani yhtä mukavaksi kuin pyöräillessäni. Aika, joka kuluu pyörän selässä, ei ole ikinä hukkaan heitettyä aikaa. Luulin, että pyörä on vain kulkuväline, kunnes jäin siihen tottaalisesti koukkuun. Näin se menee.” (Klanten & Ehmann 2010, 39)

Työni teoriaosuudessa luvussa 2 tulen käsittelemään itselleni hyvin mielenkiintoista ja graafisen suunnittelijana hyvin tärkeää aihetta – konseptisuunnittelua. Mielestäni kaikki visualisoinnit pitäisi rakentaa hyvän konseptin päälle, jolloin työssä on sisältöä ja viestinnästä tulee kiinnostavaa. Käytännön osuudessa luvussa 3 pyrin kertomaan työskentelymallini taustoja ja kertomaan tarkemmin kyseisen projektin suunnitteluvaiheista.

Kuva 1. Pyöräily on paljon enemmän kuin pelkkä kulkuneuvo.

Kuva 2. Pyörä on paljon enemmän kuin pelkkä kulkuneuvo.

2 Konseptisuunnittelu

2.1 Konseptisuunnittelun määritelmä

Wikipedian mukaan konsepti tarkoittaa kirjallisen työn luonnosta, puhtaaksikirjoittamatonta työtä. Myös suullista esitystä varten tehtyä käsikirjoitusta voidaan sanoa konseptiksi. Konseptikuva ja -kuvitusta taas viittaa Wikipedian mukaan erilaisten produktioiden kuvalliseen luonnokseen tai suunnitelmaan. Itse konseptisuunnittelusta ei Wikipediasta löydy omaa sivua, eikä edes sen englanninkieliseltä puolelta termiä Concept Design. Suomessa konseptisuunnittelu on erittäin vähän käytetty termi varsinkin visuaalisen viestinnän alalla. Tästä syystä jouduinkin etsimään tietoa muiden suunnittelualojen kirjallisuudesta. Esimerkiksi teollisen muotoilun alalla termit *Concept Design* ja työskentelymalli ovat vakiintuneempia ja viittaavat selkeästi kokonaisvaltaiseen suunnitteluprosessiin. (Wikipedia 2013)

Tutkimuksessani huomasin, etten ole ainoa, jolle konseptisuunnittelu on käytännössä tuttu termi, mutta kun sitä pitää lähteä avaamaan, ei termille löydykään yhtä hyväksi todettua määritelmää. Samaan ongelmaan ovat törmänneet poikkeuksetta lähes kaikki referoimani henkilöt, jotka ovat käsitelleet ja tutkineet aikaisemmin samaa aihetta. Jonna Iljin toteutti tutkimuksessaan ”Mitä on konseptisuunnittelu?” 2006 kyselyn, jossa haastatteli kentällä työskenteleviä ihmisiä siitä, mitä konseptisuunnittelulla käsitetään. Yleisin vastaus oli, että ”muut” (yleensä asiakkaat) eivät ymmärtäneet tai ymmärsivät väärin konseptisuunnitteluun liittyvät termit. (Iljin 2006, 2–3.)

Iljin määrittelee tutkimuksessaan konseptisuunnittelun tavoitteet erilaisille suunnittelualoille. Työtäni lähimpiä suunnittelualoja Iljinin tutkimuksessa ovat mainonta, markkinointiviestintä sekä digitaalinen viestintä. Markkinointiviestinnän konseptisuunnittelun tavoitteena on saada kuluttajat ostamaan haluttu tuote. Koska tämä on hyvin suppeasti määritelty, niin otan sen vuoksi avuksi digitaalisen viestinnän esimerkin. Digitaalisessa viestinnässä konseptisuunnittelun lopputuloksena

syntyy suunnitteludokumentti, jonka avulla voidaan toteuttaa esimerkiksi verkkopalvelu, joka saavuttaa asiakkaiden tavoitteet ja täyttää käyttäjien tarpeet. (Iljin 2006, 2–3.)

Konseptisuunnittelu-käsitettä voidaan avata yksinkertaisempaan muotoon purkamalla se kahteen osaan. Tällöin konsepti tarkoittaa suunnitelmaa tai ideaa ja suunnittelu tarkoittaa mallia. Konseptisuunnittelu on siis yksi osa suunnitteluprosessista, jossa työstitään ideaa kyseisen produktion taakse. (Rodgers & Milton 2011, 78.)

Konseptisuunnittelulla on innovaatiotoiminnan piirteitä. Kun pyritään luomaan jotain uutta konseptisuunnittelun keinoin, ei ole syytä seurata tuotannollisia määritteitä, vaan antaa tilaa luovuudelle ja muotoilulle. Hyvän konseptisuunnittelun lähtökohtana on suunnittelijan rakkaus suunniteltavaa asiaa kohtaan ja kyky ottaa etäisyyttä teknisiin yksityiskohtiin. Uusien ratkaisujen tuottaminen ei ole mahdollista, ellei suunnittelukohdetta pysty näkemään uudessa valossa. Tämä puolestaan edellyttää kokonaisvaltaista tarkastelua ja näkökulman vaihtamista. Usein käytetty vertaus tuotekonseptoinnista on, että kun ottaa asioihin etäisyyttä, saa paremman kokonaiskuvan kohteesta. (Keinonen & Jääskö 2004, 39.)

2.2 Konseptisuunnittelijat ja suunnitteluprosessi

Konseptisuunnittelijalta vaaditaan hyvää näkemystä. Iljinin 2006 haastatteluissa konseptisuunnittelijat pitivätkin henkilökohtaisesti tärkeimpinä ominaisuuksinaan seuraavia taitoja: kokonaisuuksien hahmotuskyky, kokonaisvaltainen käyttäjäkokemuksen suunnittelu ja käsikirjoittaminen. (Iljin 2006, 10.) Graafisen viestinnän suunnitteluprosessin perinteinen malli on: ”visualisoi – visualisoi lisää versioita – visualisoi vielä lisää versioita”, kunnes löytyy ”se oikea”. Edellä mainitut konseptisuunnittelijan taidot eivät kuitenkaan tue tällaista työtapaa. Olen myös itse havainnut sen suunnittelutöitä tehdessäni ongelmalliseksi. Tämän vuoksi olen halunnut kehittää omia työtapojani ja suunnitteluprosessiani.

Usein asiakkaat haluaisivat hypätä suoraan työn toteutusvaiheeseen, vaikka ideat eivät olisikaan valmiita eikä taustatyötä olisi tehty kunnolla. Useissa lukemissani markkinointialan kirjoissa väitetään joko huumorin varjolla tai rehellisesti, että asiakas tietää mitä tarvitsee tai asiakas on aina oikeassa. Asiakkaissa on varmasti poikkeuksiakin, mutta ainakin oman työni kautta olen todennut, että yleensä asiakas voi kyllä tietää mitä tarvitsee, muttei keinoja sen saavuttamiseen. Tämän vuoksi ei voikaan sanoa, että asiakas olisi aina oikeassa. Suunnitteluprosessin aloittaminen konseptisuunnittelutasolta varmistaa, että lopputulos on tyydyttävä niin asiakkaan, kohderyhmän kuin suunnittelijankin näkökulmasta.

En pidä konseptisuunnittelua uutena keksintönä, vaan vanhojen tapojen ottamisena uudelleen käyttöön. Ensimmäisiä konseptisuunnittelijoita olivat käsityöläiset. Kun suutari teki kengät, hän ei lähtenyt heti tekemään kengistä eri versioita, vaan aloitti suunnitteluprosessin asiakkaan tarpeista, toiveista ja ympäristön huomioimisesta. Nämä asiat yhdistämällä sen hetkisen muodin ja teknisten mahdollisuuksien tuntemisen kanssa, sai suutari aikaiseksi tuotekehitystä ja tyytyväisiä asiakkaita.

Juuri tästä löytyy syy, miksi haluan tuoda myös graafisen suunnittelun maailmaan enemmän konseptisuunnittelun ajattelumallia ja vähentää vain tarpeeseen perustuvaa ja versioivaa työtapaa löytää oikea lopputulos.

2.3 Konseptilähtöinen graafinen suunnittelu

Jokaisen itsenäisen graafisen suunnittelijan on oltava samassa yksilössä ainakin luova johtaja (creative director), graafinen suunnittelija (designer) ja tuotanto-AD (production artist). Itsenäisen suunnittelijan on pystyttävä ideoimaan vapaasti, luomaan ideoista ja taustatutkimuksesta konsepti, kehittämään konseptista realistinen kokonaisuus ja tuottamaan siitä valmis lopputulos. Lisäksi pitää vielä johtaa projektia ja hoitaa asiakaskontakteja. Koska tehtävää on niin paljon, niin usein yksi

ihminen ei pysty koko suunnitteluprosessia hallitsemaan, puhumattakaan toteuttamaan dokumentoitua konseptisuunnittelua.

Iljinin 2006 haastatteluissa tuli ilmi, että vain noin kolmasosassa haastatelluista organisaatioissa tuotettiin konseptisuunnitelmiksi nimettyjä dokumentteja. Nämä dokumentit sisälsivät peruslähtökohdat tavoitteineen ja määritelmineen, mutta niiden sisältö vaihteli projekteittain ja organisaatioittain. Dokumentoidun konseptisuunnitelman muita sisältöjä saattoivat olla mm. rakennekaavio, käyttöliittymäsuunnitelma ja käsikirjoitus ulkoasu-, ääni-, teksti- ja toiminnallisuussuunnitelmien. Usein konseptisuunnitelmaa täydennettiin mm. *mock-upeilla*, eli prototyypeillä, vuokaavioilla, sivukartoilla, rautalankapohjilla sekä ideointi- ja sisältösuunnitelmilla. Tämä laaja variaatio viittaa siihen, että konseptisuunnitteluun liittyvät työtavat ovat nuoria eivätkä vakiintuneita. Yleisesti ja avoimesti jaettavia toimintatapoja ei vielä ole. (Iljin 2006, 11-12.)

Vaikka konseptisuunnittelu onkin abstrakti käsite ja työskentelytapoja on monia, pyrin seuraavaksi selvittämään muutamien lähteiden pohjalta kehittämäni suunnitteluprosessia. Haluaisin kertoa tässä sen olevan valmis, mutta valitettavasti näin ei ole, sillä suunnittelijana olen valinnut alan, joka muuttuu ja kehittyy jatkuvasti. Prosessin yksi tärkeä ominaisuus on juuri sen kehittäminen ja päivittäminen eli oppiminen.

Konseptisuunnittelun työskentelyprosessi.

Luovassa konseptisuunnittelussa ole vakiintunutta työtapaa. Jokaisen suunnittelijan on löydettävä oma tapansa toimia ja kehittää sitä pidemmälle, jolloin lopputulos pysyy kiinnostavana. Seuraavana kerron omasta tavastani toimia konseptisuunnittelijana. Siinä on tärkeintä, että ymmärtää mitä tekee.

Seuraan jatkuvasti erilaisten suunnittelutoimistojen ja suunnittelijoiden työtä. Yksi esikuvani on kalifornialainen suunnittelutoimisto IDEO. Katsomalla heidän paneu-

tumistaan suunnittelutyöhön voi erehtymättä sanoa, että heidän suunnitteluprosessinsa salaisuus on syvälinen halu ymmärtää ja selvittää asiat, jotka eivät heti briiffissä aukea. IDEON prosessi (Kuva 3) perustuu käyttäjän ja käyttökontekstin ymmärtämiseen ja suunnittelijoiden omakohtaiseen kokemukseen. Suunnittelijat lähtevät yleensä tutkimaan tilannetta omakohtaisten kokemustensa kautta testaamalla sekä uppoutumalla käyttäjän tilanteeseen. Nopealla kyvyllä visualisoida ja mallintaa ideoitaan, he pystyvät keskustelemaan niistä ja vertaamaan eri suunnitteluryhmien tuloksia. IDEON toiminnassa suunnitteluprosessilla on selkeä rooli, mutta toisaalta työskentelyn epämuodollisuus ja luomisen hauskuus motivoivat suunnittelijoina heidän työssään. (Keinonen & Jääskö 2004, 57.)

Kuva 3. IDEOn suunnitteluprosessi.

Käyttämäni suunnitteluprosessi teoriassa

Ennen kuin tutustumme Pyöräkeskuksen konseptin suunnitteluvaiheisiin ja itse konseptiin, haluan teoriassa käydä läpi oman suunnitteluprosessini ja asiat, joita painotan siinä.

Alkututkimus

Suunnitteluprosessini lähtee liikkeelle niin, että tutkin suunnittelukohteen taustoja ja asiakasta. Tämä taustatutkimusvaihe tapahtuu jo ennen ensimmäistä tapaamista asiakkaan kanssa. Sen ansiosta olen jo huomattavasti viisaampi mennessäni tapaamiseen, jolloin osaan kysyä oikeita kysymyksiä ja myös tarvittaessa kyseenalaistaa.

Briiffi ja briiffin ymmärtäminen

Seuraavaksi tapaan asiakkaan ja kuulen hänen tekemänsä briiffin. Melko usein asiakkaiden kotiläksyt saattaa olla tehty melko kehnosti, ja suunnittelijalle tärkeää infopakettia ei ole koottu kunnolla. Siksi minulle onkin paljon hyötyä siitä taustatutkimuksesta, jota olen ehtinyt tehdä jo ennen tapaamista. Näin osaan esittää asiakkaalle oikeat kysymykset ja työ käynnistyy.

Taustatutkimus ja briiffin analyysi

Tapaamisessa saa koosteen alkavasta suunnitteluprosessista, jonka myötä voi laajentaa jo tehtyä taustatutkimusta. Tutkimuksen aikana kirjoitan ylös kaiken oleellisen tiedon, josta koostan asiakkaalle vastabriiffin. Se on dokumentti, jossa asiakkaalle kerrotaan suunnittelijan näkemys suunnitteluprojektista, tavoitteista ja projektin kuluista.

Vastabriifi, eli contrabriif tai depriif

Vastabriiffi voi olla hyvinkin perusteellinen ja yksityiskohtainen. Työn määrä kannattaa suhteuttaa projektin kokoon ja asiakkaan resursseihin. Olen nähnyt projektin, jossa vastabriiffin dokumentin sivumäärä oli kymmenkertainen verrattuna alkuperäiseen briiffiin. Näin suhteellisen pienestä suunnittelutyöstä kasvoikin viestinnän strateginen uudelleenpohtiminen.

Ihmisten tapaaminen

Kun asiakas on hyväksynyt vastabriiffin eli puhumme asiakkaan kanssa samaa kieltä, on aika tarttua projektin toteutusvaiheeseen. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tarvitsisi visualisoida vielä yhtään mitään. Mielestäni tämä vaihe on projektin mie-

lenkiintoisin ja myös potentiaalisin, koska mitään ei ole vielä päätetty eli kaikki on mahdollista. Suosittelen tässä vaiheessa paneutumaan syvällisemmin itse aiheeseen: tutki, kokeile, tutustu. Tapaa ihmisiä, jotka tietävät alasta ja haastattele heitä. Luo suhteita ja esittele omia ideoitasi.

Workshop ja brainstorm

Isompia käyttäjätutkimuksia voi olla hankalaa ja kustannuksien takia mahdotonta järjestää. Sen sijaan erittäin helppoa on järjestää aivoriihi eli brainstorm tai työpa- ja eli workshop. Nämä ryhmässä tehtävät suunnittelumetodit ovat hyväksi todettuja ja hauskoja. Mielestäni ei kannata hukata yhtään mukavaa ja hauskaa suunnitteluvaihetta prosessissa, koska se näkyy lopputuloksessa.

Visualisointi ja ideoiden työstäminen

Vasta tässä vaiheessa otan esiin paperin ja kynän ja lähden visualisoimaan ideoita. Teen nopeita suunnitelmia. Joskus kirjoittaminen saattaa olla parempikin tapa kuin piirtäminen. Siksi ei olekaan tärkeää, mitä tekniikkaa käyttää, kunhan saa tuottaa ideansa esille.

Ideoiden esittely joko asiakkaalle, kollegalle tai kaverille

Keskustelu ja peilaus tekee prosessille hyvää. Liimaan usein ideat seinälle ja keskustelen niistä. Keskustelukumppanit voivat olla myös tiimin ulkopuolelta. Jatkokehittelen ideoita keskustelujen pohjalta.

Yhteenvetona konseptisuunnittelusta

Yhteenvetona haluaisin korostaa konseptisuunnittelussa paneutumisen ja kiinnostuksen määrää. Merkittävässä roolissa eri työvaiheissa on asiantuntemus suunniteltavasta kohteesta tai alasta. Lisäksi tarvitaan vankka kiinnostus, joten suunnittelijana pitää olla aina valmis ottamaan selvää ja opiskelemaan lisää.

3 Konsepti ja visuaalisen ilmeen suunnittelu Helsingin Pyöräkeskukselle

Lopputyöni tavoitteena oli suunnitella konsepti ja visuaalinen ilme kesällä 2012 Helsingin Narinkkatorille rakennettavalle Pyöräkeskukselle. Suunnittelijaryhmään kuuluivat sisustussuunnittelijat Sari Seppälä ja Sanna Viik sekä minä, Kristjan Laansalu, konsepti- ja graafisena suunnittelijana.

Projektin aloitusvaiheessa toimimme yhdessä ja pohdimme yleisesti Pyöräkeskuksen tarkoitusta ja käytössä olevia resursseja. Koska halusimme lopputuloksen olevan mahdollisimman yhtenäinen, keskustelimme yhdessä kaikista isommista linjauksista.

3.1 Suunnitteluprosessi

Aloitus

Helsingin Pyöräkeskuksen hanke oli aloitettu jo edellisenä kesänä, kun Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto teetti kokonaiskonseptisuunnitelman tulevasta Pyöräkeskuksesta. Varsinaiselle suunnitteluprosessille oli edeltävänä talvena kaupunkisuunnitteluviraston toimesta järjestetty myös ideointityöpaja, johon osallistui erilaisissa pyöräilyhankkeissa mukana olleita ihmisiä. Workshopin tavoitteena oli ideoida pyöräilyä edistäviä palveluja Helsingissä. Workshopin tuloksena syntyi monisivuinen raportti mielikuvista, muiden pyöräilykaupunkien hyvistä esimerkeistä sekä tulevaisuuden visioista.

Varsinaisen suunnitteluprosessin avauskokous pidettiin Vantaalla, Tikkurilan Designikkunassassa maaliskuussa 2012. Siellä tutustuin projektissa mukana oleviin ihmisiin ja projektin aikatauluun. Oman työni, visuaalisen suunnittelun kannalta kokous ei ollut erityisen antoisa, koska hyvin paljon teknisiä ja lupa-asioita oli vielä

hoidettava ja sovittava. Käytännössä jäikin siis vähän aikaa keskustella konseptista ja koko tulevan Pyöräkeskuksen ideasta.

Seuraava kokous pidettiin suunnittelijoiden kesken. Siinä mukana olivat sisustus-suunnittelijat Sari ja Sanna sekä projektipäällikkö Merita Soini. Kokouksen tavoite oli käydä läpi tarkemmin suunnittelijoiden kannalta tärkeitä asioita ja käytössä olevia resursseja. Aloituskokouksen jälkeen oli myös tullut muutoksia suunnitelmiin, joista suurin muutos oli se, että pysyvän rakennuksen sijasta meillä olikin käytössä neljä lasiseinäistä merikonttia. Niiden lopullinen sijoittelu oli kuitenkin vieläkin avoin.

Toimeksianto eli briiffi

Ennen varsinaisen suunnittelun alkua on hyvä kirjata ylös selkeästi työn tavoite. Tätä kutsutaan graafisella alalla briiffiksi. Järjestimme 4. marraskuuta tapaamisen, jossa olivat mukana projektipäällikkö Merita Soini, suunnittelija eli minä, projekti-koordinaattori Mika Välipirtti sekä asiakkaan edustajana Kaupunkisuunnitteluviraston tiedottaja Mikko Uro.

Seuraavana päivänä kävimme projektipäällikön kanssa läpi, mitä ollaan tekemässä eli teimme vastabriiffin (englanniksi käytetään termiä contrabrief). Keskustelimme myös suunnitteluprosessista, aikatauluista sekä kuluarviosta. Työn lopussa liitteessä 2 on muistio kokouksestamme, josta selviävät toimeksiannon osat ja aikataulu.

Tutkimus

Ennen konseptisuunnittelun alkua pidin olennaisena paneutua perusteellisesti pyöräilyn maailmaan. Halusin selvittää, millaisessa tilassa ovat Helsingin pyöräily

ja pyöräilyyn liittyvät asiat. Halusin tutustua mahdollisuuksien rajoissa myös muiden maiden pyöräilykulttuuriin.

Ensimmäisessä kokouksessa tutustuin myös *Måndag*-nimisen suunnittelukollektiivin edustajaan Riitta Mettomäkeen, joka oli jo aloittanut Helsingin kaupungin pyöräilyyn liittyvän rinnakkaisprojektin, *Fiilarin*. Se oli pyöränäyttely, joka oli määrä avata kesäkuussa Helsingin vanhalla linjanautoasemalla samaan aikaan Pyöräkeskuksen kanssa. Näyttelylle oli jo kevään aikana suunniteltu ilme ja visuaalinen konsepti. Olin *Måndagin* tekemästä työstä hyvin kiinnostunut, koska se tulisi vaikuttamaan myös minun tulevaan työhöni. Kaikilla kaupungin pyöräilyhankkeilla on yhteinen tavoite – pyöräilyn lisääminen.

Minun päämääränä oli selvittää *Fiilarin* kokonaiskonsepti, jotta voin rakentaa sen yhteyteen sellaisen Pyöräkeskuksen visuaalisen ilmeen, joka yhdistäisi Helsingin pyöräilyhankkeita. Tapasin suunnittelutoimisto *Mondågin* yhden jäsenen huhtikuussa, ja keskustelimme heidän tekemästä suunnittelutyöstä ja konseptia varten tekemästään.

Kiinnostava ja erityisen antoisa oli myös kohtaaminen Saana Tikkasen kanssa. Opiskelemme Saanan kanssa molemmat tällä hetkellä Aalto Yliopiston taideteollisessa korkeakoulussa, ja sattumalta päädyimme yhteiseen kouluprojektiin. Kerroin Saanalle, että suunnittelen Helsingin kaupungille Pyöräkeskuskonseptia. Yllätyin, kun Saana kertoi tietävän projektista aika paljon, koska on ollut edellisinä kesinä yhtenä projektin kehittäjästä Helsingin kaupunginsuunnitteluvirastossa. Sen jälkeen varasimme tapaamisen, ja Saana kertoi minulle yksityiskohtaisesti projektin lähtökohdista ja siitä miten projekti oli edennyt. Tämä oli hyvin antoisaa ja toi minut suunnittelijana lähemmäksi lähtöajatus ja tarvetta: miksi tätä projektia tehdään. Oli myös kiinnostavaa kuulla arvoista, joiden päälle projekti oli alun perin rakennettu – yhteisöllisyys, pyöräilyn tuominen kaiken ulottuville, helppous.

Tammikuussa Helsingin kaupungin toimesta oli järjestetty workshop, jossa oli tavoitteena selvittää pyöräilyyn liittyviä mielikuvia, nykytilannetta ja tulevaisuutta.

Workshoppiin osallistui kaupungin edustajia ja pyöräilyaktiiveja sekä tavallisia kaupunkilaisia. Workshopin tuloksista koostettiin raportti, joka oli hyvää taustamateriaalia suunnittelutyölleni.

Konseptisuunnitteluvaihe

Aloitin konseptisuunnitteluvaiheen tutkimalla omia muistiinpanoja, joita olin tehnyt tavatessani Pyöräkeskukseen liittyviä ihmisiä ja tutkiessani tammikuisen workshopin tuloksia.

Halusin ehdottomasti saada Pyöräkeskuksen ilmeeseen kätkeytyä tarinaa, jotain puhuttavaa, miettimisen aihetta, jotain opettavaa ja jotain kehittävää. Niinpä lähdin katsastamaan tilannetta olemassa olevan tiedon näkökulmasta. Olen huomannut omasta kokemuksesta, että turhan usein pyöräily mielletään Helsingissä hankalaksi. Ihmisillä on usein myös negatiivisia mielikuvia liittyen pyöräilyyn – pyöräily on vaarallista, pyörätiet ovat huonosti suunniteltuja jne. Tämä ei toki ole yleinen mielipide, sillä Helsingissä on paljon ihmisiä, jotka pyöräilevät päivittäin ja ovat hyvin tyytyväisiä pyöräilymahdollisuuksiin. Omaan työhöni halusin kuitenkin tuoda selvästi positiivisen asenteen mukaan, ja tämän takia yritin löytää pyöräilystä Helsingissä positiivisia mielikuvia.

Hyvät Pyörätiet

Lyhyet välimatkat

Hyvää sää

Terveellisyys

Kiteyttämällä näitä kehitin kolme ajatusta, joiden pohjalta rakensin konseptin.

Miten kaupunkiin voi tutustua pyöräilemällä?

Miten lähellä kaikki Helsingissä on?

Miltä Helsinki näyttää pyörän satulasta katsottuna?

Konsepti, jota käytin ensimmäisen työryhmälle esittelemäni esityksen yhteydessä, oli seuraava: **Hei, me näytetään, miten mahtavaa pyöräily on Helsingissä.**

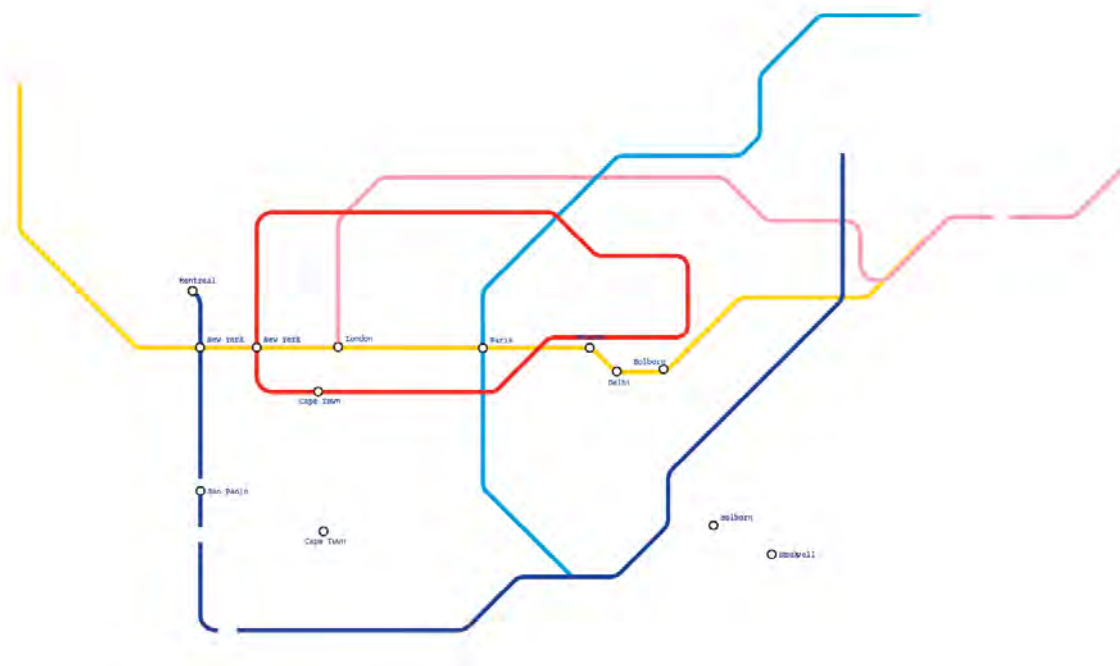
Näitä mielikuvia tutkiskellessa ja pohdiskellessa syntyi ajatus karttagrafiikan käytöstä Pyöräkeskuksen konseptin pohjana. Karttagrafiikka pitäisi sisällä ja toisi infograafisesti esille juuri näitä mielikuvia, joita olin listannut, sekä olisi kaiken lisäksi informatiivinen ja sisällöltään kiinnostava. Mahdollisia toteutustapoja karttagrafiikasta on hyvin monia sekä sisällöllisesti että ulkoasullisesti.

Olin myös samoihin aikoihin osallistunut infografiikka-työpajaan ja innostunut ajatuksesta, että graafisella suunnittelulla pitäisi aina olla jonkinlainen suurempi tarina kerrottavanaan. Graafinen suunnittelu on viestintää ja informaatio tarvitsee visualisointia, jotta se on helpommin ymmärrettävää ja kiinnostavaa. (McCandless David 2012.)

Hain inspiraatiota eri kaupungeissa käytössä olleista julkisen liikenteen kartoista, ja keksin idean, joka oli kiinnostava ja jatkokehityskelpoinen (Kuva 4, 5 ja 6).

Kuva 4. Helsingin metrokartta. Kartassa asemien nimet ja niiden välimatkat

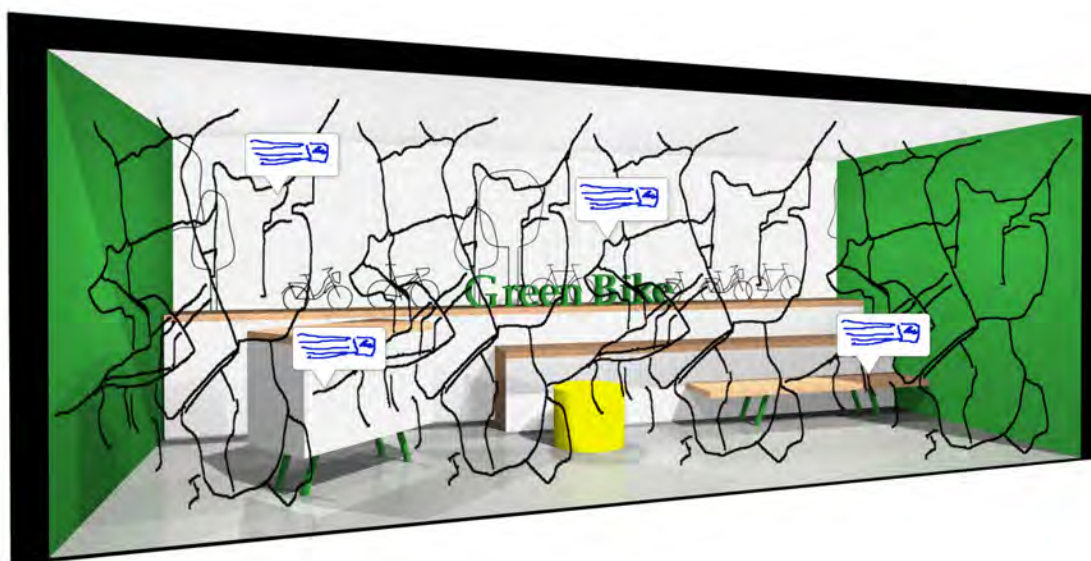
Kuva 5. Palasia Lontoon metrokartasta.

Kuva 6. Helsingin raitiovaunuverkoston kartta.

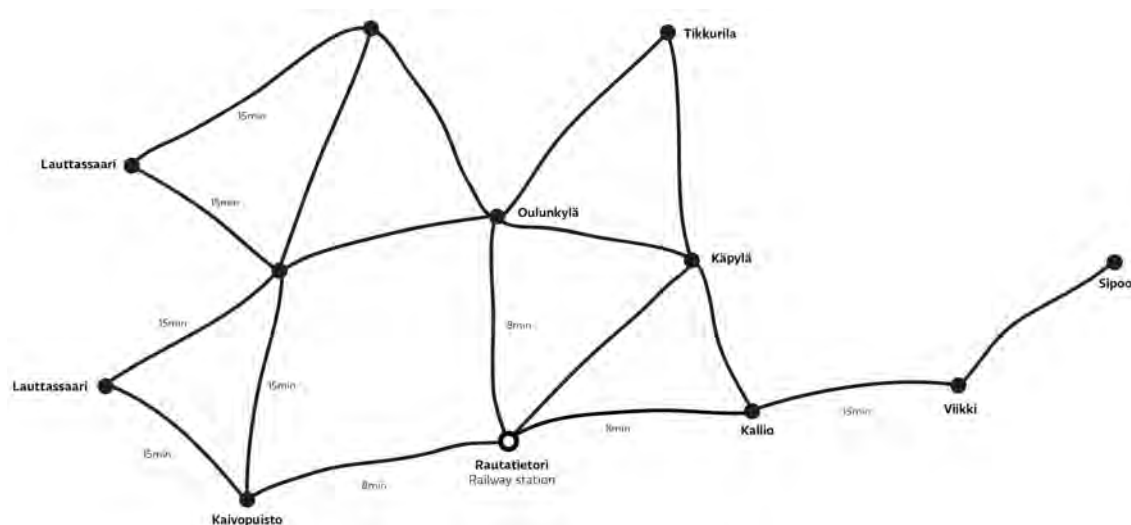
Tein karttagrafiikasta kolme hieman erilaista konseptiehdotusta, jossa kaikissa oli pohjalla kartta-ajatus, mutta joissa kartan käyttö ja viesti oli hieman erilainen.

Konseptiehdotus 1. Osallistava kartta: karttagrafiikka koostuisi Helsingin pyörätieverkostosta, johon olisi merkattu erilaisia kivoja pyörälenkkivaihtoehtoja. Ihmiset voisivat lenkin ajettuaan kommentoida kyseistä lenkkiä ja maisemia. Tämä voitaisiin toteuttaa sekä digitaalisesti, että myös fyysisesti Pyöräkeskuksen yhteydessä. Kuvassa 7 on Pyöräkeskuksen lasiseinässä Helsingin pyörätieverkosto, johon voi ihmiset merkata paikkoja, joissa he ovat käyneet pyörällä ja kirjoittaa niistä kommentteja. Tämä olisi varsin kiinnostava konsepti niiden turistien näkökulmasta, jotka haluaisivat tutustua Helsinkiin pyöräilemällä.

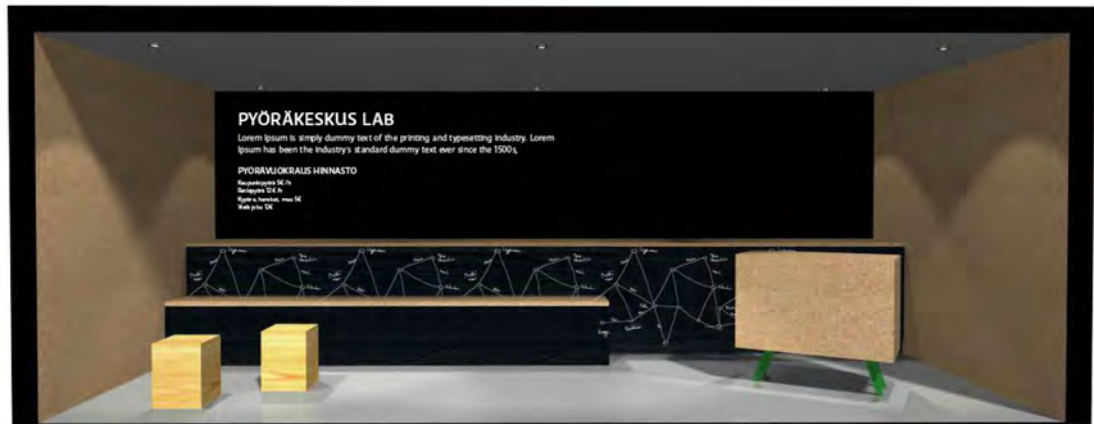
Kuva 7. Osallistava konsepti.

Konseptiehdotus 2. Hei näytetään miten lähellä kaikki on. Karttaan on merkattu keskeisemmät kaupunginosat Helsingissä ja niiden väliset keskimääräiset ajoajat. Jo tällä hetkellä HSL Reittioppaasta löytyy pyöräilykartta sekä opastus ja pyöräilyajat eri paikkojen välillä. Siitä on helppo tehdä selkeä ja kiinnostava karttagrafiikka (Kuva 8).

Kuva 8. Näytetään, miten lähellä kaikki pyörän satulasta katsottuna on.

Konseptiehdotus 3. Erilaisia pyöräilyreittejä. ”Hei, me näytetään miten mahtavaa Helsingissä on pyöräillä” oli ajatus tämän idean takana, eli esitellä hienoja pyöräilyreittejä ja mahdollisuuksia Helsingissä. Tämä on kiinnostavaa sekä kaupunkilaisen että turistin näkökulmasta, koska uusia paikkoja on kiva löytää ja pienetkin pyöräretket voivat osoittautua hyvin kiinnostavaksi. Tässä konseptiehdotuksessa oli myös mukana digitaalinen osallistumismahdollisuus eli ihmiset voisi jatkaa näiden reittien suunnittelemista kosketusnäytön avulla Pyöräkeskuksessa tai kotitietokoneellaan. Järjestelmään voisi myös ladata kuvia reitin varrelta.

Kuva 11. Toinen mahdollinen tapaa käyttää Pyöräkeskuksen karttagrafiikka tilan tummalla takaseinällä.

3.2 Konseptin toteutus

Visuaalinen suunnittelu

Jo konseptisuunnitteluvaiheessa visualisoin ajatuksiani, ja tein erilaisia piirroksia, joiden avulla pystyin viemään ajatuksistani miltä kokonaisuus tulisi näyttämään. Näitä samoja visualisointeja esittelin myös ensimmäisessä tapaamisessa – visualisointien pohjalta on paljon helpompi esitellä konseptia eli työn takana olevaa ideaa.

Esitellessä ideoita, jotka eivät ole vielä visualisoitu, on vaarana, ettei asiakkaan mielikuvitus riitä näkemään ajatuksen taakse. Näin myös erittäin hyvät ideat voidaan tyrmätä jo ennen niiden toteutusvaihetta. Visuaalisen suunnittelun aloitin tutkimalla opasgrafiikasta kertovia kirjoja sekä pyöräilyaiheista materiaalia.

Benchmarking

Materiaalia opassuunnittelusta julkiseen tilaan oli kirjastosta yllättävän vaikea löytää. Japanilaisesta kuvakirjasta *Marks Logos* löysin kuitenkin kiinnostavan valikoiman julkisen tilan opasteita. Niissä oli mukana myös pyöräilyaiheiset opasteet. (Graphic-sha 1993. 77 – 84.)

Perinteisen opasgrafiikan ominaisuuksia ovat selkeys ja helppo ymmärrettävyys (kuva 12). Ihmishahmoa kuvaavia ikoneja on hyvin monenlaisia ja kiinnostavia.

Kuva 12. Ihmishahmoon liittyviä symboleita opasgrafiikassa

Tietty vaikeasti kuvallisesti esitettävät ilmaisut ovat korvattu kirjaimilla. Esimerkiksi vakiintunut tapa parkkipaikasta on iso P kirjain (Kuva 13).

Kuva 13. Opasteet parkkipaikalle julkisessa tilassa

Pyöräilyaiheisia merkit ovat lähes poikkeuksetta polkupyörää muistuttavia symboleita. Taustana käytetään erilaisia värejä ja symbolin yhteydessä tarvittaessa lisäikonia kuten nuolia tai P-kirjainta, jolla viitataan pyöräparkkiin. Tiehen maalatut pyöräkaistat ovat lähes poikkeuksetta merkattu polkupyörää muistuttavalla symbolilla, joka on usein suoraan ylhäältä katsottuna hieman eräsymmetrinen, mutta kun sitä katsoo hieman kauempaa, se näyttää symmetriseltä. Tällainen venyttäminen on kuitenkin vain tielle maalattujen symbolien käytäntö eikä sitä tarvita esimerkiksi liikennemerkkeissä.

Kuva 14. Pyöräilyyn liittyviä opasteita ja symboleita

Myös uusia symboleita voi opasgrafiikassa käyttää, mutta silloin suunnittelijan pitää ottaa vastuu viestin menemisestä katsojalle perille asti (Kuva 14).

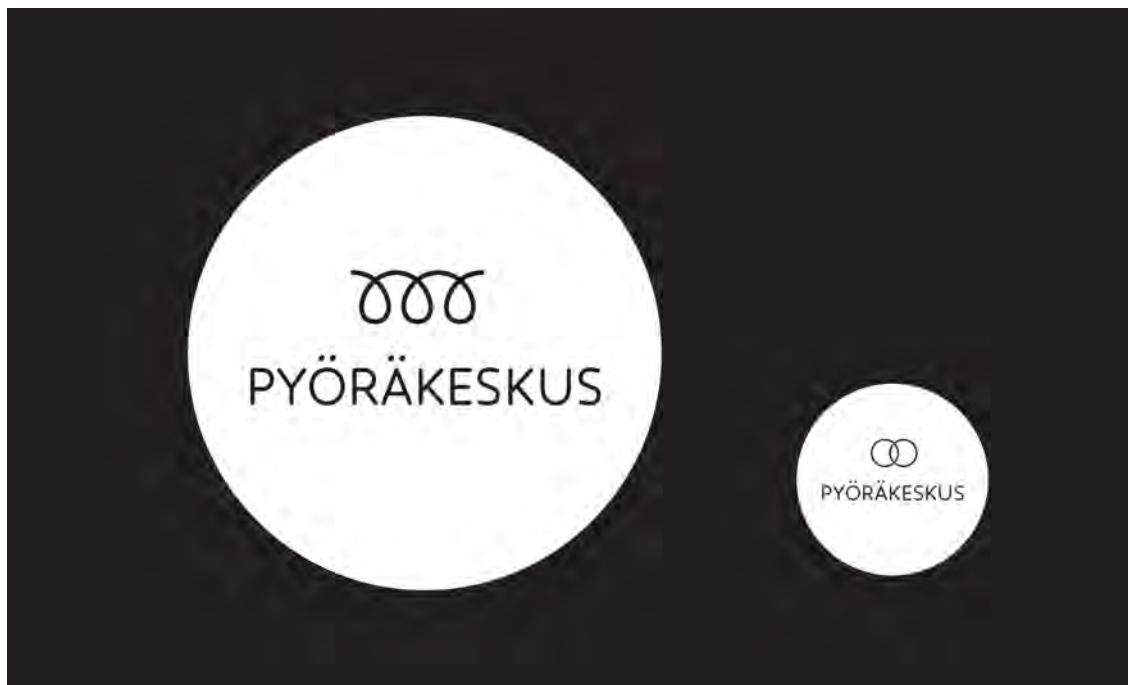
Kuva 15. Symbolien käyttöä opasgrafiikassa.

Ilmeessä käytetyt visuaaliset elementit

Luomani konsepti Pyöräkeskukselle korosti pyöräilyn monimuotoisuutta ja sitä, että pyöräily sopii kaikille. Ensimmäiset versiot tulevasta ilmeestä korostivat juuri näitä asioita joko enemmän suoraan tai symboloivasti (Kuva 16, 17, 18).

Kuva 16. Pyöräilyn monimuotoisuutta ja monipuolisuutta symboloiva väripallo.

Kuva 17. Helsingin upeita pyöräilyreittejä symboloiva graafinen elementti.

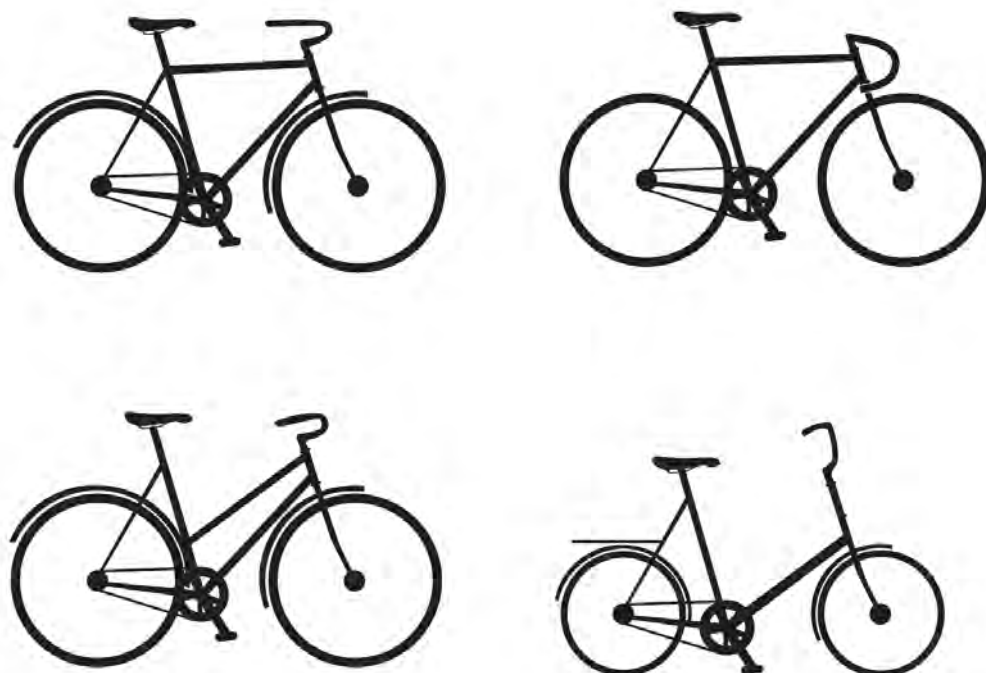
Kuva 18. Henkilökohtainen suosikkini, joka ilmentää pyöräilyä hieman modernimmasta näkökulmasta.

Erilaisten kokeilujen kautta päädyn omassa konseptissa käyttämään hyvin selkeää graafista kieltä kertomaan siitä mistä on kyse, jotta valitsin symboliksi polkupyörän (Kuva 19).

Kuva 19. Pyöräilyyn liittyvässä opasgrafiikassa paras symboli on polkupyörä. Kuvassa perinteisistä pyöräilykoneista hieman poikkeava, yksityiskohtaisempi polkupyörän vektoripiirros.

Konseptissa halusin korostaa pyöräilyn monimuotoisuutta. Sen takia käytin graafisena elementtinä erilaisia polkupyöriä (Kuva 20).

Kuva 20. Polkupyörä symbolisoi pyöräilyä parhaiten.

Typografia

Typografiaan hain esikuvaa lentokenttäopasgrafiikasta, jossa typografia on hyvin selkeää, mutta usein kuitenkin modernia. Pyrin luomissani ilmeissä paneutumaan aina typografiaan ja löytämään ilmeeseen sopivan kirjasinperheen moderneista kirjasinsuunnittelijoiden tekemistä versioista.

Kirjasinperheet, jotka asiakkaalle esittelin, pitivät sisällä modernin notkean tunnelman. Osassa näistä löytyy enemmän nykyajan yksityiskohtia, osa on hieman klassisempia (Kuva 21).

Kuva 21. Fonttiperheet, jotka esittelin asiakkaalle.

Suosittelin asiakkaalle erityisesti näistä vaihtoehtoista FF Unit OT kirjasinperhettä joka oli kerta kaikkiaan komea omassa modernissa perheässä yksinkertaisuudessa. Kyseinen fontti valittiinkin sopivaksi tähän ilmeeseen ja hankin tarvittavat leikkaukset *fontfont.com* fonttikaupasta. Alla vielä kuvat (kuva 22 ja 23) jossa FF Unit OT fontti esitelty isommassa koossa, sekä tekstinä.

Unit OT Collection

GOSHAWK
SEYMOUR ZOOEY FRANNY
SALINGER
MY HARD NOSE, GLASS JAW, AND SOFT HEART
1847 1965 & 2003
TYPE QUIZ MOCKS FAUX OBLIQUE

FF Clan News

Kuva 22. FF Clan isompi näyte.

A quick brown fox jumps over the lazy dog. Sphinx of black quartz judge my vow. About sixty codfish eggs will make a quarter pound of very fizzy jelly. Grumpy wizards make toxic brew for the evil Queen and Jack. New farmhand proves strong but lazy, picking just six quinces. Crazy Fredericka bought many very exquisite opal jewels.

My faxed joke won over a page for the cable quiz show. Few quips galvanized him, only those most amusing made an impression on one so jaded. Blowzy vixens fought to tell my joke.

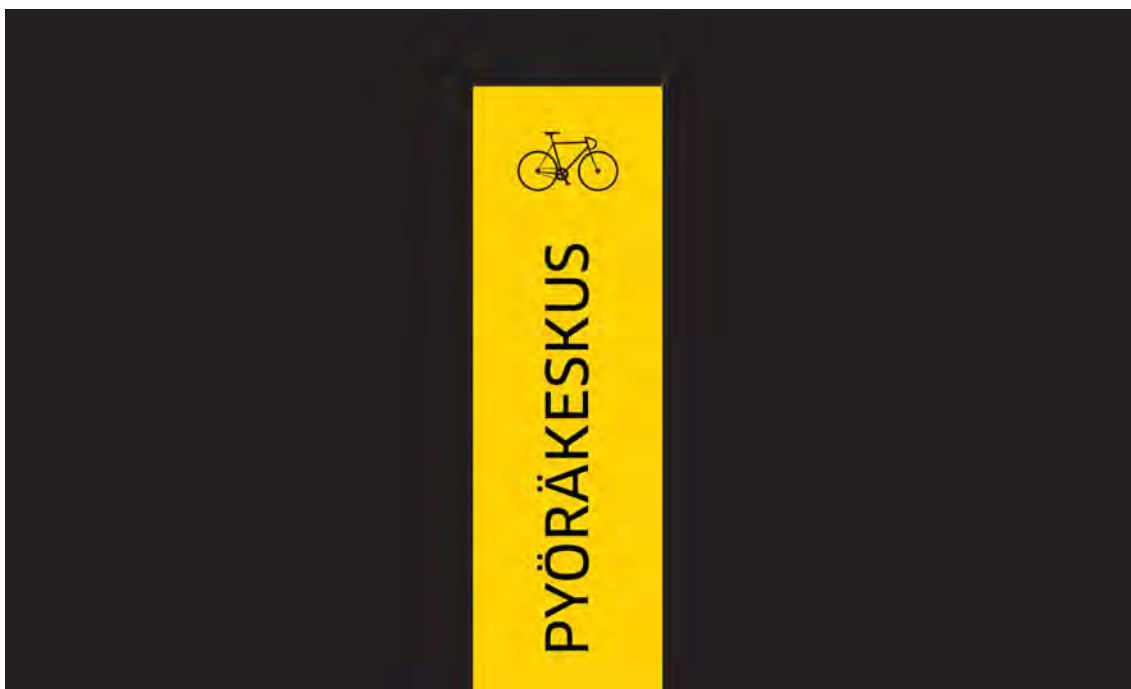
Kuva 23. FF Clan pitkä tekstinäyte.

Kuva 24. Pyöräkeskuksen tekstilogo.

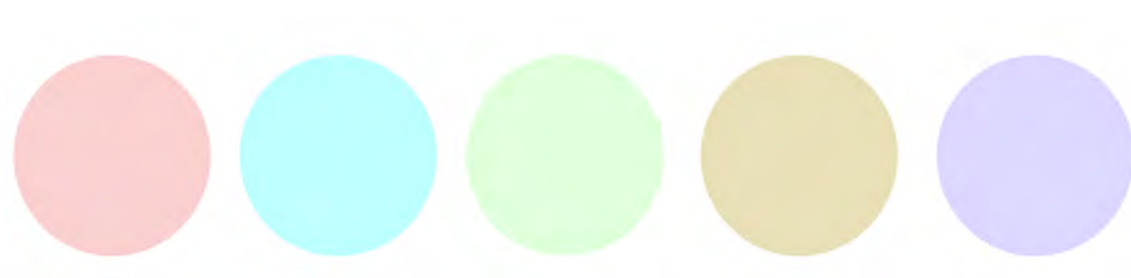
Kuva 25. Opasteet

Kuva 26. Banderollit

Ilmeessä käytetty värimaailma

Ilmeen värimaailman valitsin pastellimaisista (Kuva 27). väreistä, jotka vein kuitenkin myöhemmin kirkkaampaan suuntaan. En halunnut tyytyä vain yhteen väriin, joten Pyöräkeskuksen visuaalista ilmettä on mahdollista soveltaa eri käyttötarkoituksissa eri värejä käyttäen. Ilmeen graafiset elementit on aina mustia ja väriä ilmeeseen tuovat taustat, johon on määritelty viisi eri väriä. (Kuva 28).

Kuva 27. Ensimmäiset värivalinnat josta lähdin ilmettä luomaan.

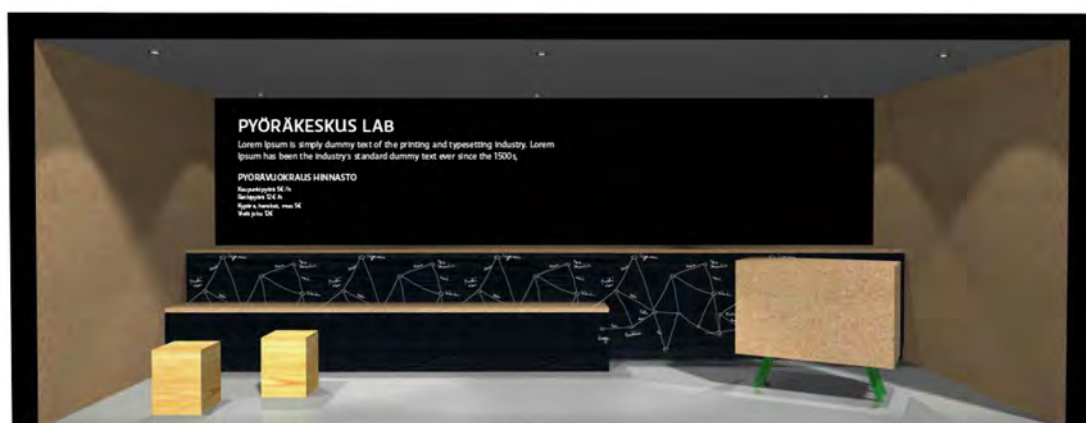

Kuva 28. Pyöräkeskuksen lopulliset värivalinnat

Implementointi

Ilmesuunnittelussa tärkeimpiin vaiheisiin kuuluu implementointi eli grafiikan yhdistäminen kohteesta otettuun valokuvaan taikka 3D mallinnukseen. Näin saadaan realistinen kuva siitä, miltä toteutus tulisi näyttämään. Usein asiakas pystyy tekemään päätöksiä vasta, kun suunnittelija voi näyttää luonnollisia kuvia, joissa on käytetty kyseisen ilmeen graafisia elementtejä ja typografiaa.

Tässä suunnitteluprosessin alkuvaiheessa oli Pyöräkeskuksen fyysinen rakennus vielä lopullista päätöstä vailla.

Kuva 29 ja 30. Grafiikka liitetty 3D kuvaan

Kuva 31. Grafiikka liitetty 3D kuvaan

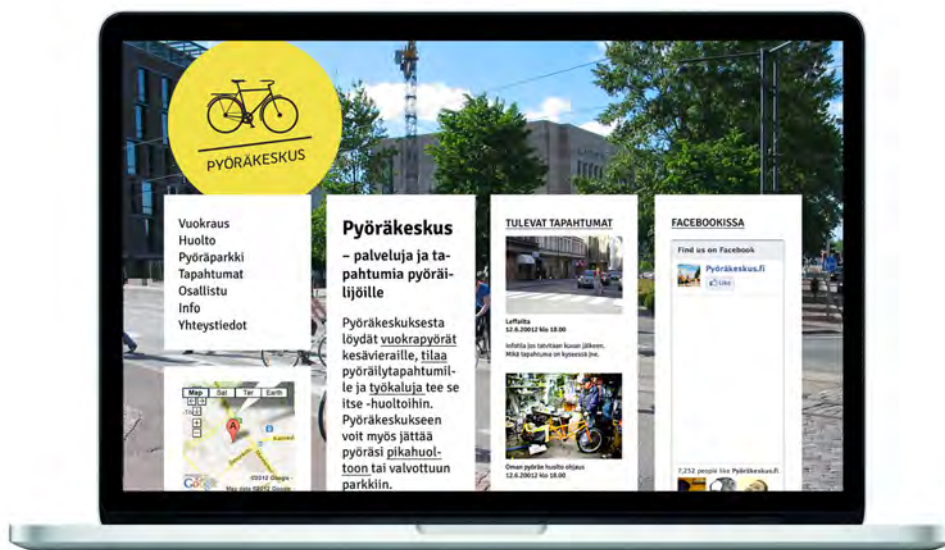
Tekninen toteutus ja laadun valvonta

Vierailin myös teippauksia toteuttavan tahon luona. Kävin keskusteluja teippaajan kanssa, ja katsoimme yhdessä värien toteutustapamahdollisuuksia ja tarkastimme yhdessä mitat, koska esityskuvista voidaan vain lukea suuntaa antavat mitat.

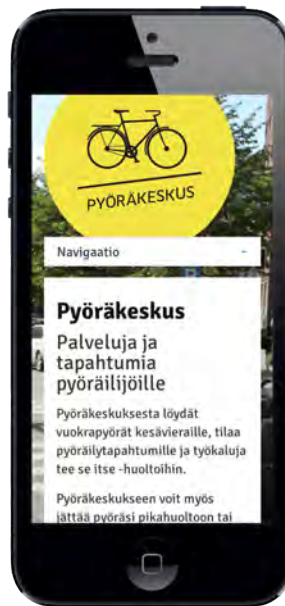
Verkkosivujen suunnittelu ja toteutus

Pyöräkeskuksen verkkosivut toteutin alusta lähtien mobiilikäyttäjia ajatellen. Olihan yksi alkuperäisistä konsepteista mobiilisovelluksen hyödyntäminen ihmisten kokemusten ja elämysten jakajana. Taloudellisista syistä tätä ei kuitenkaan lähdetty edistämään, mutta mobiilikäyttäjän huomioon ottaminen verkkosivujen suunnittelussa oli erittäin mieluista asiakkaalle. Näin, että verkkosivujen tulee olla huipputehokkaat, selkeät ja ajanmukaiset sekä pitää sisällä tärkeää informaatiota, joka päivittyy jatkuvasti. Käyttöliittymän on oltava niin hyvä, että sitä voi käyttää

vaikka pyörällä ajaessa. Heti ensimmäinen idea ja layout verkkosivujen takana miellytti asiakasta, joten pääsin jatkamaan suunnittelutyötä. Verkkosivujen ohjelmoinnista vastasi Janne Wargelin, joka on hyvin lahjakas ja nopea ohjelmoimaan. Myös hän halusi tehdä sivustosta käyttäjälle mahtavan kokemuksen.

Kuva 32. Pyöräkeskuksen verkkosivu tietokoneruudulla.

Kuva 33. Pyöräkeskuksen verkkosivut mobiililaitteella katsottuna. Sivun koko skaalautuu automaattisesti kyseiseen kokoon responsiivisen rakenteen ansiosta.

3.2 Tulokset

Pyöräkeskuksen avajaisia vietettiin 6. kesäkuuta. Päivä oli hyvin kaunis, aurinko lämmitti mukavasti ja kesä oli täydessä vauhdissa. Avajaispäivänä näin ensimmäisen kerran täydellisen Pyöräkeskuksen, jossa kaikki oli kohdillaan. Ovet oli avattu ja ihmiset tutustuivat Pyöräkeskuksen toimintaan.

Kuvat 34 ja 35. Kuvia valmiista Pyöräkeskuksesta

4 Yhteenveto

Projektin aikana pääsin kokemaan omakohtaisesti, miten iso merkitys konseptisuunnittelulla on suunnittelijan työn kannalta. Voidaankin kysyä, miltä suunnittelutyö tuntuu, kun konseptisuunnitteluun on panostettu. Vastaukseni on, että koska konseptisuunnittelussa ideoiden ja ajatusten eteen on tehty paljon työtä ja valintoja on kyseenalaistettu, niin silloin suunnittelija voi olla lopputuloksen kanssa itsevarma ja seistä valintojensa takana. Konseptisuunnittelun merkitys näkyykin lopputuloksessa antamalla visualisoidulle työlle syvemmän merkityksen.

Minulle suunnitteluprosessin vieminen pidemmälle ja siitä kirjoittaminen oli erittäin kiinnostavaa ja motivoivaa. Samalla pääsin dokumentoimaan omia ajatuksiani ja tapojani, jotka ovat olleet käytössäni jo pidemmän aikaa. Myöskin ajatusten peilaus eri kirjallisuuslähteisiin oli kiinnostavaa. Uskon, että jatkan aiheen parissa, mahdollisesti myös maisteriohjelman lopputyön aihe tulee löytymään konseptisuunnittelun maailmasta.

Oli myös hienoa ja erittäin kiinnostavaa suunnitella näin iso ja näkyvä ilme Helsingin keskustaan. Pyöräkeskuksen suunnitteluprojektissa sain kokeilla kykjäni konseptisuunnittelijana sekä graafisena suunnittelijana. Lopputulos on tyydyttänyt minua suunnittelijana, mutta myös lukuisat kaupunkilaiset, kaverit ja tuttavat ovat antaneet siitä positiivista palautetta. Se on suunnittelijalle tärkeää.

Tässä vaiheessa haluan kiittää kaikkia projektissa mukana olleita. Kiitos työryhmälle, sekä suunnittelutiimille että asiakkaan puolella oleville. Kiitos kommenteista, palautteesta ja kehitysideoista, mutta ennen kaikkea tsemppaamisesta. Erinomainen suunnittelu lähtee monesti hyvästä itseluottamuksesta ja fiiliksestä, joten asiakkaan ja tiimin on tuettava ja tsemppattava suunnittelijaa.

Lähteet

Painetut

Keinonen, Turkka ja Jääskö, Vesa 2004. Tuotekonseptointi. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy.

Klanten, Robert ja Ehmann, Sven 2010. Velo Bicycle Culture and Design. Berlin: Gestalten.

McCandless David 2012. Information is Beautiful. London: Collins.

Rodgers, Paul and Milton, Alex 2011. Product Design. London: Laurence King Publishing Ltd.

Symbol Signs. 1982. Aiga (The American Institute of Graphic Arts). New York: Hastings House.

World Sign 2 Marks Logos. 1993. Graphic-sha. Tokyo: Graphic-sha Publishing Co.

Verkkosivuja

Iljin, Jonna 2006, Mitä on konseptisuunnittelu.

<http://mlab.taik.fi/~apaterso/projects/eee/pori/iljin_konseptisuunnittelu_2006.pdf> Luettu 20.4.2013.

Wikipedia 2013. Konsepti. < <http://fi.wikipedia.org/wiki/Konsepti>> Luettu 16.3.2013.

Liite 1: Projektin briiffi

LAD Pyöräkeskus palaveri 4.4.2012 Tikkurila

Kristjan Laansalu, Mikko Uro, Mika Välipirtti, Merita Soini

Graafinen ilme - briiffi

1. Nimi – Pyöräkeskus
2. Brändityöpajan tulokset huomioidaan graafisessa suunnittelussa
3. Graafisen suunnittelun osa-alueet:
 - Logo
 - Konttien ulkoinen ilme
 - Konttien sisäinen ilme
 - Opastaminen
 - Näkyvyys verkkosivuilla
 - Ennakkomarkkinointi
4. Konttien ulkoinen ilme:
 - teippaukset
 - lasipinnoissa informaatiota tekstein palveluista
5. Konttien sisäinen ilme:
 - Teippaukset taustaseinään – alustavasti ajateltu reittikarttakuvitusta
 - Hinnasto – sisällöt toimijoilta
 - digitaalinen näyttö – tapahtumat, infot, yleistä pyöräilykuvitusta
6. Opastaminen
 - ”liikennemerkkit” / huolto, vuokraus, info, pyöräparkki, baana, näyttely, tapahtuma
7. Näkyvyys verkkosivuilla
 - graafinen ohjeistus logon käyttö ja layout
8. Ennakkomarkkinointi
 - banderollit – sisältö?

- Facebook – kuka tuottaa sisältöä
- flyerit avajaistapahtumaan yhteistyössä Måndagin kanssa

9. Aikataulu /

- vko 15 ensimmäiset luonnokset kokonaisuudesta, banderolliaineisto
- viikot 16 ja 17 Kristjan matkoilla
- vko 18 ehdotukset hyväksyttäväiksi
- vko 19 toteutus / konttien ulko- ja sisäilmeet, liikennemerkit

10. Graafisen suunnittelun ainekustannukset: fontit 500-1000€, koevedokset n. 500€

Liite 2: Pyöräkeskuksen konseptikäsikirja

Pyöräkeskus

Konsepti päivitetty 15.5.2012

Kristjan Laansalu

kristjan.laansalu@aalto.fi +358 50 3555 331

Miten kaupunkiin voi tutustua pyöräilemällä?

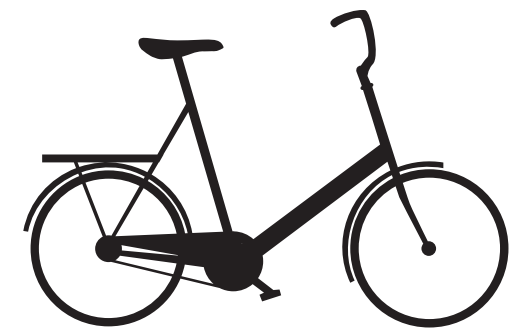
Miten lähellä kaikki on?

Miten kivalta Helsinki näyttää pyörän päältä?

Hei, me näytetään miten mahtavaa on pyöräily Helsingissä

Logo Graafiset elementit

Jokaiselle löytyy sopiva pyörä

Logo Graafiset elementit

Pyörämerkeistä voi myös teettää pinssejä ja tarroja, joista jokainen voi löytää omaan tyyliisi sopivan.

Logo Typografia + graafinen elementti

Tapauskohtaisesti voidaan käyttää voidaan lisätä logoon myös graafisen elementin.

Logo Typografia + graafiset elementit

Esimerkki miten graafisia elementtejä voi käyttää tekstielementin kanssa ja ilman.

PYÖRÄKESKUS

CYKELCENTRAL

BICYCLE CENTRE

Logo poikkeava

Erikoistapauksissa voidaan käyttää tehokeinona logon pyöretä versiota

HUOLTOPISTE
Self service

HUOLTOPISTE
Self service

VUOKRAUS
Rental

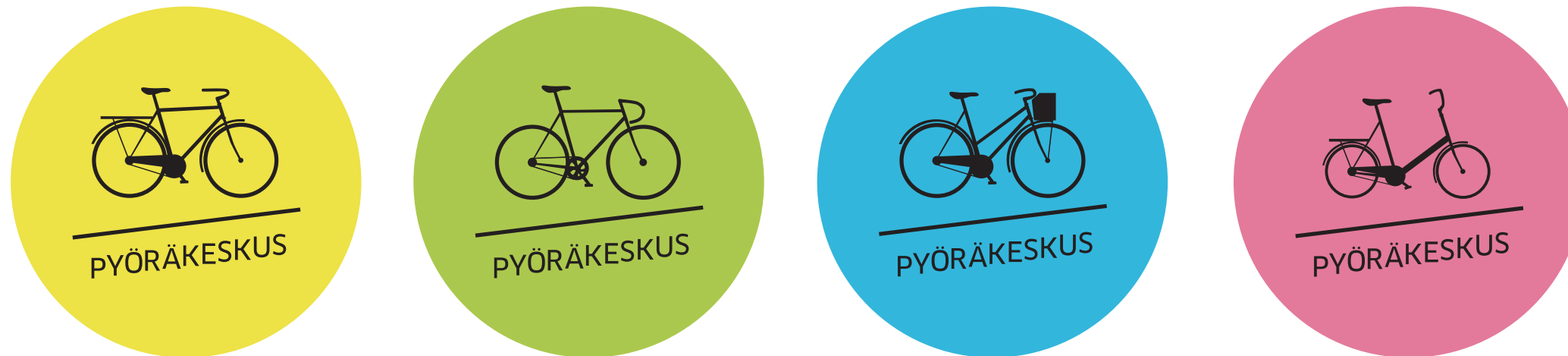
INFO

PARKKI
Parking

BAANA

NÄYTTELY
Exhibition

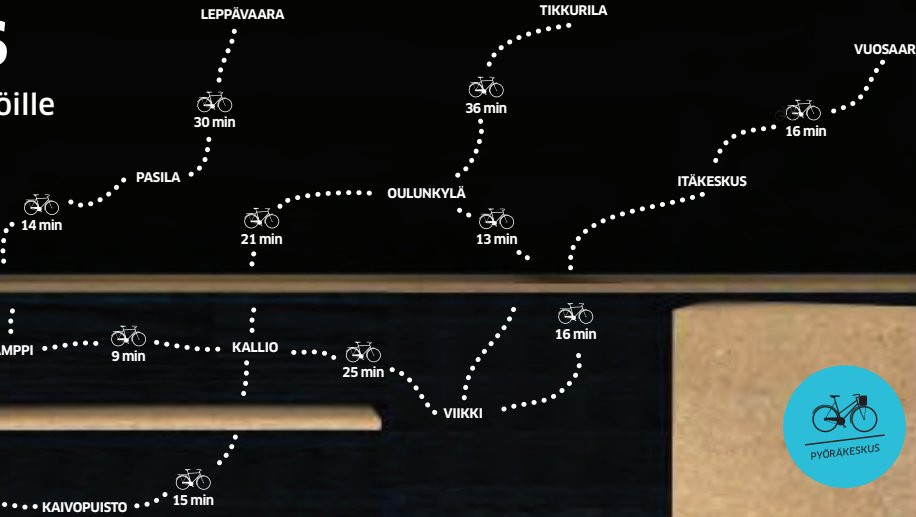
OPEN DAILY
10-18

Pyöräkeskus

-palveluja ja tapahtumia pyöräilijöille

Pyöräkeskuksesta löydät vuokrapyörät kesävieraille, tilaa pyöräilytapahtumille ja työkaluja tee se itse -huoltoihin. Pyöräkeskukseen voit myös jättää pyöräsi pikahuoltoon tai valvottuun parkkiin.

Rental prices

	Single wheel	2 wheel	3 wheel
1 day	20 €	25 €	30 €
2 days	35 €	40 €	45 €
3 days	50 €	55 €	60 €
4 days	65 €	70 €	75 €
5 days	80 €	85 €	90 €
6 days	95 €	100 €	105 €
7 days	110 €	115 €	120 €
8 days	125 €	130 €	135 €
9 days	140 €	145 €	150 €
10 days	155 €	160 €	165 €
11 days	170 €	175 €	180 €
12 days	185 €	190 €	195 €
13 days	200 €	205 €	210 €
14 days	215 €	220 €	225 €
15 days	230 €	235 €	240 €
16 days	245 €	250 €	255 €
17 days	260 €	265 €	270 €
18 days	275 €	280 €	285 €
19 days	290 €	295 €	300 €
20 days	305 €	310 €	315 €
21 days	320 €	325 €	330 €
22 days	335 €	340 €	345 €
23 days	350 €	355 €	360 €
24 days	365 €	370 €	375 €
25 days	380 €	385 €	390 €
26 days	395 €	400 €	405 €
27 days	410 €	415 €	420 €
28 days	425 €	430 €	435 €
29 days	440 €	445 €	450 €
30 days	455 €	460 €	465 €

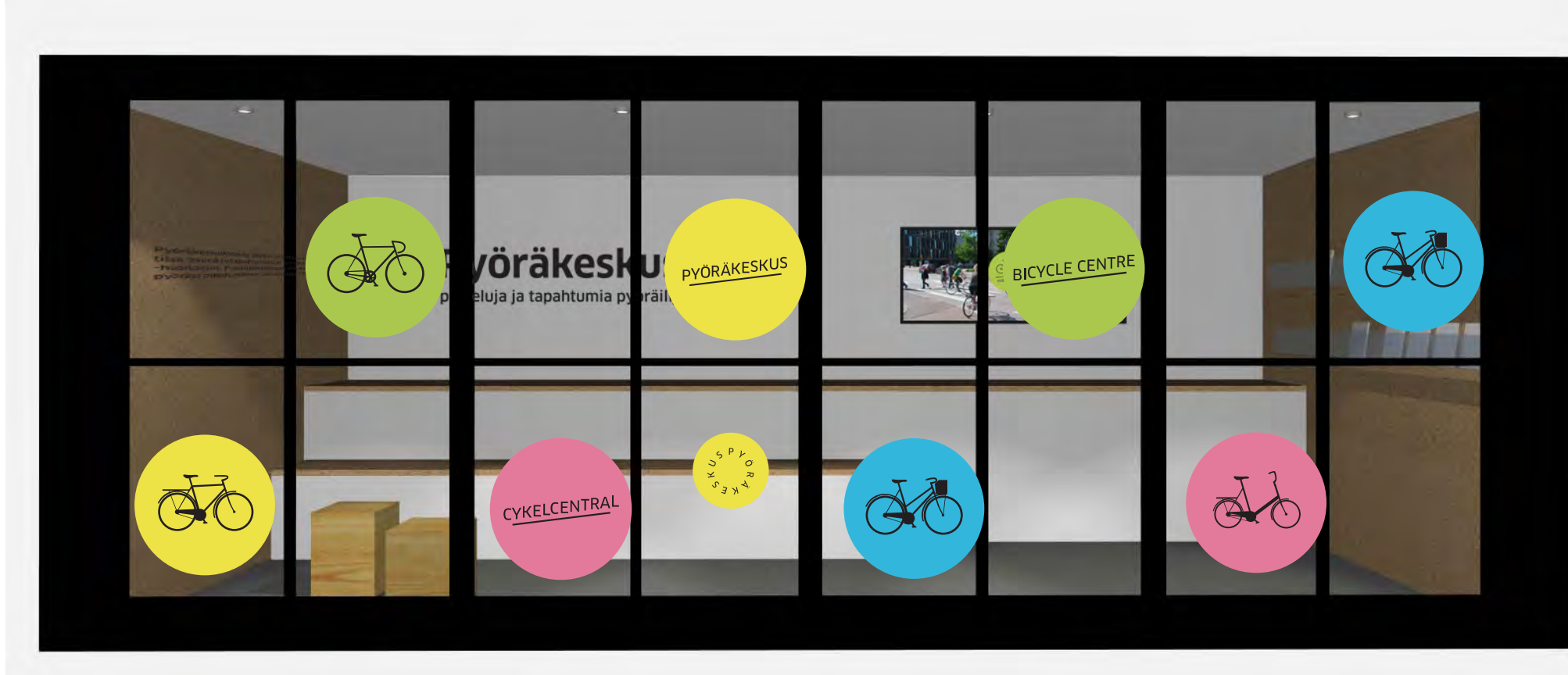
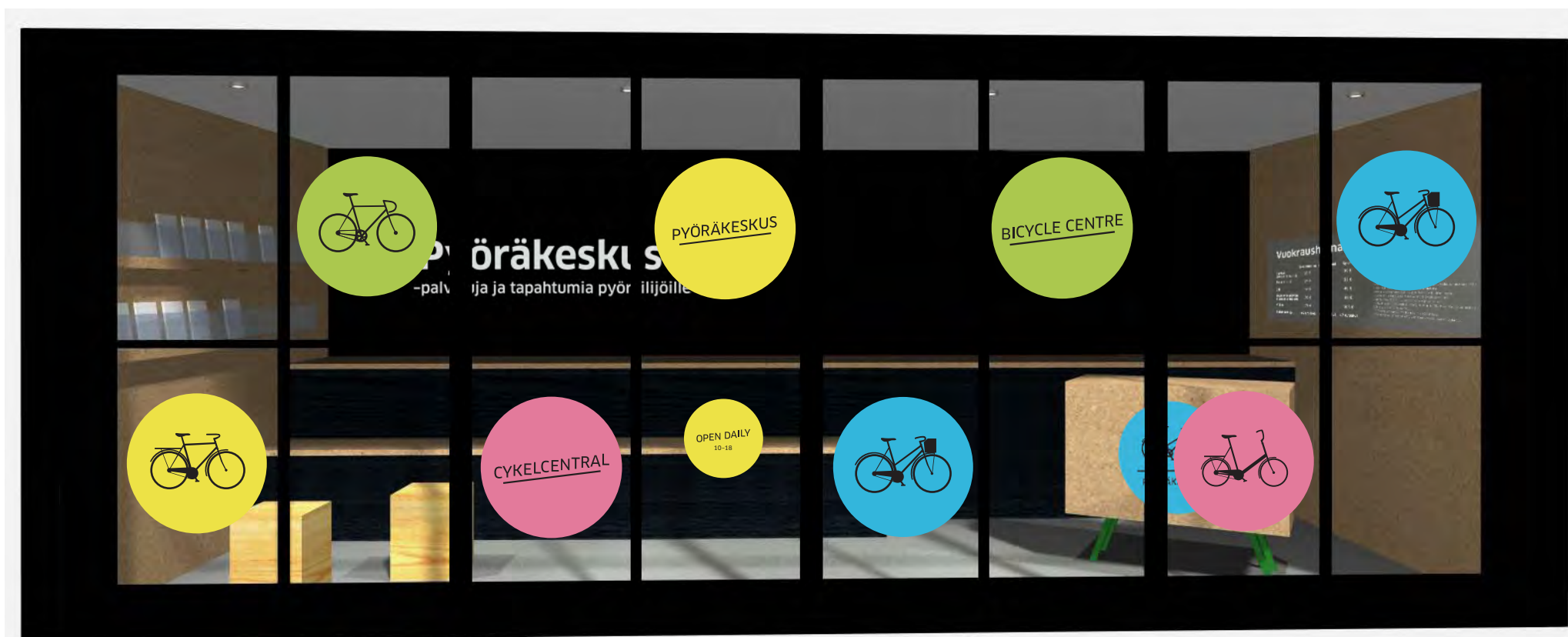
Pyöräkeskus

-palveluja ja tapahtumia pyöräilijöille

Pyöräkeskuksesta löydät vuokrapyörät kesävieraille, tilaa pyöräilytapahtumille ja työkaluja tee se itse -huoltoihin. Pyöräkeskukseen voit myös jättää pyöräsi pikahuoltoon tai tai valvottuun parkkiin.

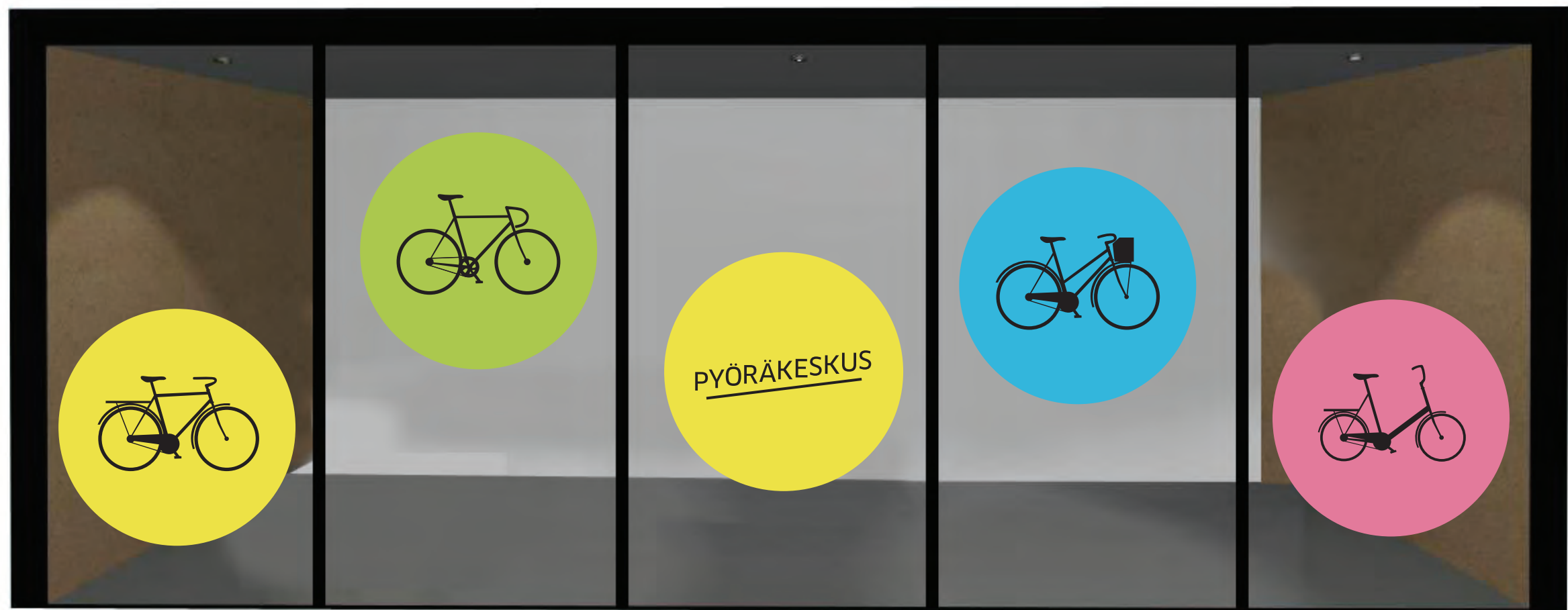

Vuokrakonttin ovesa on pieni pallo jossa lukee aukioloajat, näyttelykontissa taas on pienessä pallossa pyöreä pyöräkeskus teksti. Pieni pallo rikkoo kivasti säännöllisyyttä.

PYÖRÄKESKUS

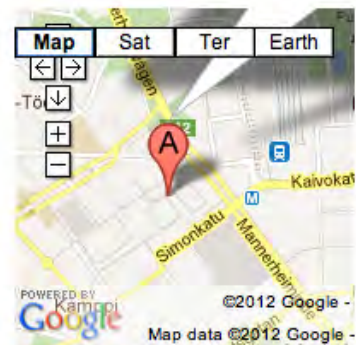

<http://www.pyorakeskus.info>

PYÖRÄKESKUS

Vuokraus
Huolto
Pyöräparkki
Tapahtumat
Osallistu
Info
Yhteystiedot

[View Larger Map](#)

Pyöräkeskus

– palveluja ja tapahtumia pyöräilijöille

Pyöräkeskuksesta löydät vuokrapyörät kesävieraille, tilaa pyöräilytapahtumille ja työkaluja tee se itse -huoltoihin. Pyöräkeskukseen voit myös jättää pyöräsi pikahuoltoon tai valvottuun parkkiin.

TULEVAT TAPAHTUMAT

Leffailta
12.6.20012 klo 18.00

Infotila jos tatvitaan kuvan jälkeen.
Mikä tapahtuma on kyseessä jne.

Oman pyörän huolto ohjaus
12.6.20012 klo 18.00

Kaupunkipyöräily tutuksi
12.6.20012 klo 18.00

FACEBOOKISSA

Find us on Facebook

Pyöräkeskus.fi

7,252 people like Pyöräkeskus.fi.

Riku

Toni

Mimmi

Antti

Riku

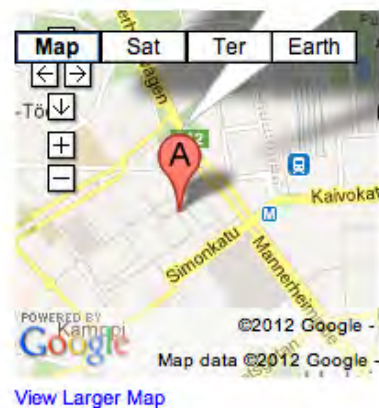

Valpuri

Facebook social plugin

Vuokraus
Huolto
Pyöräparkki
Tapahtumat
Osallistu
Info
Yhteystiedot

Pyöräkeskus

– palveluja ja tapahtumia pyöräilijöille

Pyöräkeskus sijaitsee Kampin kauppakeskuksen yhteydessä Narinkka-torin laidalla.

Pyöräkeskuksen palveluihin kuuluu pyörien vuokraus, pikahuolto, mahdollisuus omatoimiseen pyörän huoltoon ja neuvonta. Pyöräkeskuksen edustalla on kame-roin valvottu alue pyörien pysäköintiin. Pyöräkeskus tarjoaa myös tilaa erilaisten pyöräilyyn liittyvien tapahtumien järjestämiseen.

"Pyöräkeskus 1.0" palvelee toukokuusta loppusyksyyn. Kauden aikana kerätään käyttäjäpalautetta ja kokemuksia siitä, millaisia palveluita Pyöräkeskukseen kaivataan ja millaisia palveluja sinne on mahdollista järjestää.

Pyöräkeskus toteutetaan Helsingin kaupungin ja yksityisten yrittäjien yhteistyönä. Kaupunki vastaa keskuksen perustamiskustannuksista. Kaupallista toimintaa pyörittävät yrittäjät, joista keskeinen rooli on Kampin Suutarilla ja Greenbikella.

Pyöräkeskus on yksi niistä toimista, joilla Helsinki pyrkii edistämään pyöräilyä.

FACEBOOKISSA

Find us on Facebook

Pyöräkeskus.fi

7,252 people like Pyöräkeskus.fi.

Riku

Toni

Mimmi

Antti

Riku

Valpuri

Facebook social plugin

Pyöräkeskus

-palveluja ja tapahtumia pyöräilijöille

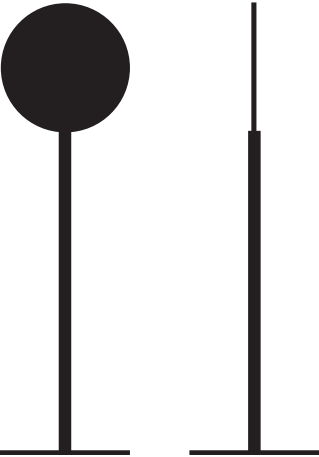
**Pyöräkeskuksesta löydät vuokrapyörät kesävieraille,
tilaa pyöräilytapahtumille ja työkaluja tee se itse
-huoltoihin. Pyöräkeskukseen voit myös jättää
pyöräsi pikahuoltoon tai valvottuun parkkiin.**

Rental prices

* Ask for family/child discount

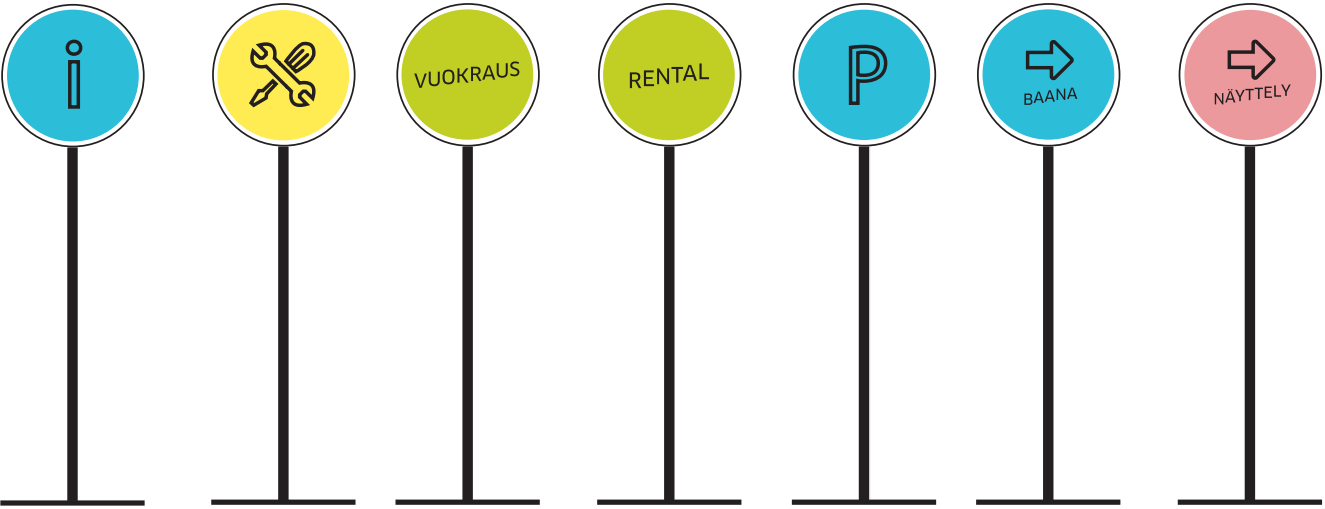
	Single speed	3-speed	Sport
½ day (10-14 tai 14-18)	20 €	25 €	30 €
Day (10-18)	25 €	30 €	35 €
24h	30 €	35 €	40 €
Overnight (until 6pm the following day)	35 €	40 €	45 €
Week	75 €	90 €	105 €
Longer times	+5 €/day	+6 €/day	+7 €/day

Liikennemerkinn runko

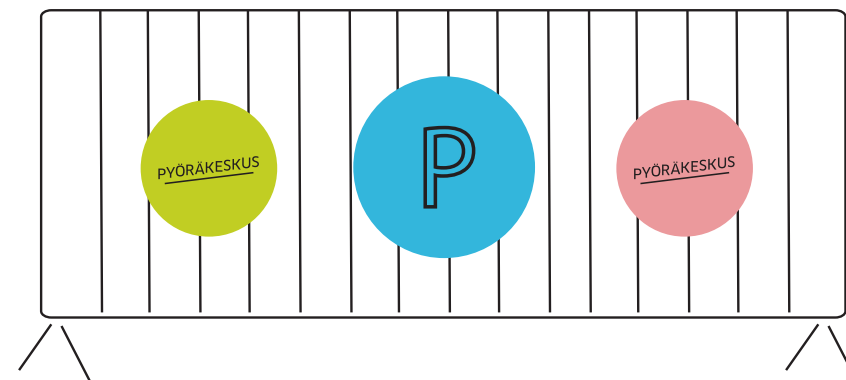
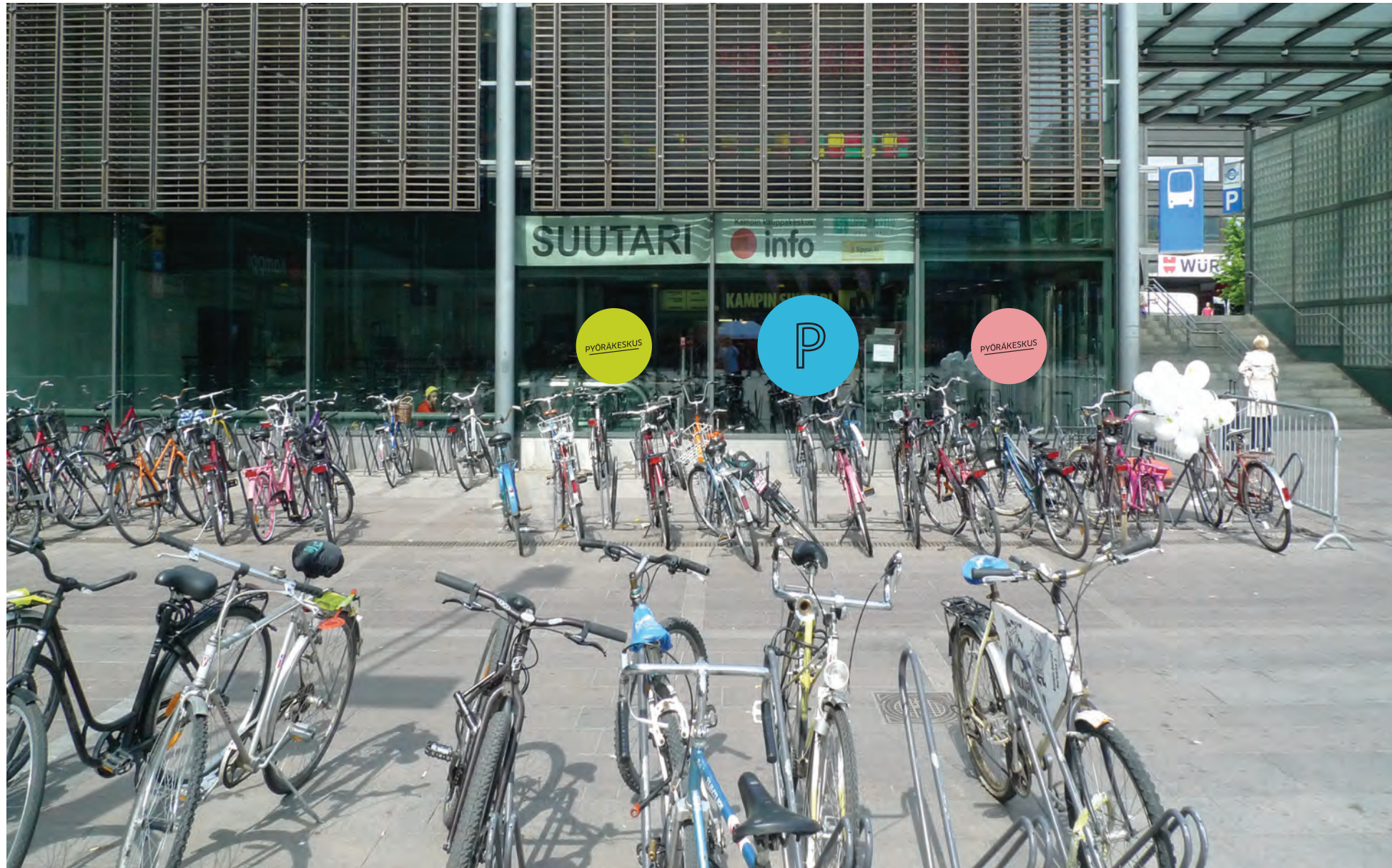
Värit	pantone	cmyk	rgb
Keltainen	107C	0 4 79 0	255 234 83
Vihreä	390C	22 0 100 8	194 205 35
Turkoosi	631C	67 0 12 2	38 188 215
Pinkki	493C	0 46 23 5	233 152 155

Kolme tapaa teipata liikennemerkit

Grafikat jotka ovat käytössä esimerkkirungoissa

Kiitos

Kristjan Laansalu

kristjan.laansalu@aalto.fi +358 50 3555 331

PYÖRÄKESKUS

Pyöräkeskus

Logo

Värit	pantone	cmyk	rgb
 Keltainen	107C	0 4 79 0	255 234 83

Pyöräkeskus

Värit	pantone	cmyk	rgb
Keltainen	107C	0 4 79 0	255 234 83
Vihreä	390C	22 0 100 8	194 205 35
Turkoosi	631C	67 0 12 2	38 188 215
Pinkki	493C	0 46 23 5	233 152 155

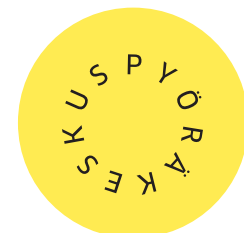
Logo

Päälogon yhteydessä voidaan käyttää myös muun värisiä ja erilaisella pyöräelementillä varustettua versiota

Logon yhteydessä voidaan käyttää seuraavia graafisia elementtejä

Rental prices

Rental type	Price (€)
1 hour	5.00
2 hours	8.00
3 hours	10.00
4 hours	12.00
5 hours	14.00
6 hours	16.00
7 hours	18.00
8 hours	20.00
9 hours	22.00
10 hours	24.00
11 hours	26.00
12 hours	28.00
13 hours	30.00
14 hours	32.00
15 hours	34.00
16 hours	36.00
17 hours	38.00
18 hours	40.00
19 hours	42.00
20 hours	44.00
21 hours	46.00
22 hours	48.00
23 hours	50.00
24 hours	52.00

Pyöräkeskus

-palveluja ja tapahtumia pyöräilijöille

Pyöräkeskuksesta löydät pyörät kesävieraille, tilaa pyöräilytapahtumille ja tee se itse -huoltoihin. Pyöräkeskukseen voit myös lähettää pyöräsi pikahuoltoon tai valvottuun säilytykseen.

LEPPÄVAARA

TIKKURILA

VUOSAARI

36 min

16 min

PASILA

OULUNKYLÄ

ITÄKESKUS

13 min

LAUT

RUOHOLAHTI

5 min

25 min

16 min

VIIKI

8 min

EIRA

OPU

15 min

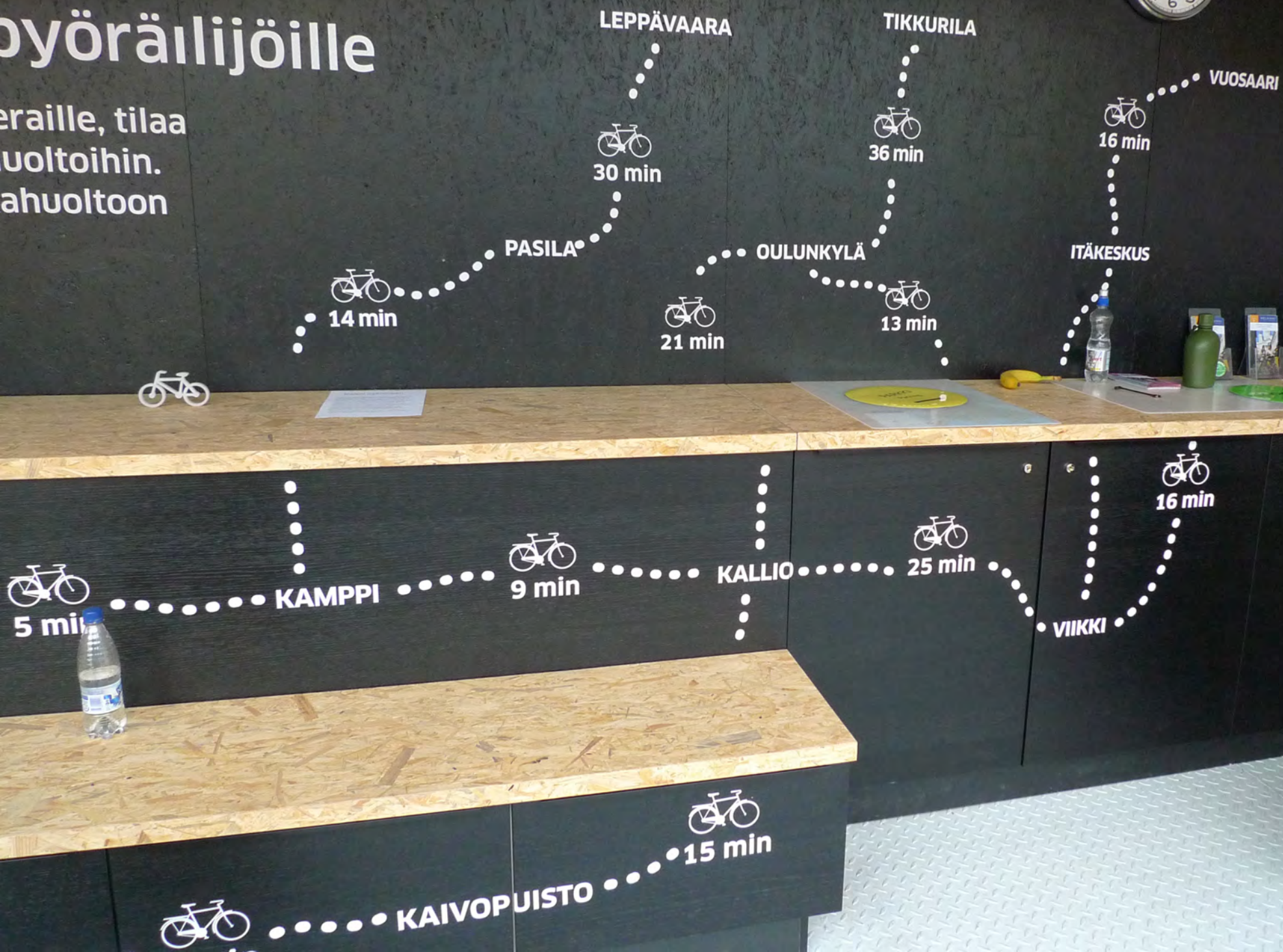
KONTIEN MYYNTI LUKKARI
020 100 00 00
www.scandicconline.fi

Rental price

pyöräilijöille

eraille, tilaa
uoltoihin.
ahuoltoon

OULU

loutape

partn...

On

LUMILLA

NATIONAL BOARD OF PATENTS AND REGISTRATION

Pyöräkeskus

palveluja

PYÖRÄKESKUS

ilijöille

BICYCLE CENTRE

CYKELCENTRAL

PYÖRÄKESKUS

RENT A KICKBIKE

biketours.fi

10€ max 2h

20€ max 4h

Please see from Facebook